

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

นันทวีร์ พงษ์นาค

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ นันทวีร์ พงษ์นาค ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)
วันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จาก ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์
ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษาด้วยดีตลอดระยะเวลาการดำเนินงานและขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำทำให้งานนิพนธ์
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ปรากฏชื่อในงานนิพนธ์ฉบับนี้ที่ให้
ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์
ในการทำงานวิจัย รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ที่อำนวยความสะดวก
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
ในการตอบแบบสอบถามสำหรับงานนิพนธ์

ขอขอบพระคุณบุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
เป็นกำลังใจและให้ความรักความเมตตาและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถ
ทำงานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นันทวิร์ พงษ์นาค

56970036: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ การจัดการศึกษาปฐมวัย/ โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์/
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

นันทวีร์ พงษ์นาค: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
(PARENT'S PARTICIPATION ON EARLY CHILDHOOD OF CHUMCHONBANTUNGPHO
EDUCATION ADMINISTRATION UNDER THE PRACHINBURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุรัตน์ ไชยชมภู, กศ.ด. 94 หน้า.
ปี พ.ศ. 2561.

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
และชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 89 คน เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน
36 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที
(t -test) โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการเลี้ยงดู
ด้านการสื่อสาร ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการตัดสินใจ และด้านอาสาสมัคร
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ จำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ปกครองที่มี
ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น
ด้านการเลี้ยงดู และด้านอาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

56970036: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PARENT'S PARTICIPATION/ EARLY CHILDHOOD EDUCATION/ CHUMCHONBANTUNGPHO SCHOOL/ PRACHINBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

NUNTAWEE PONGNAK: PARENT'S PARTICIPATION ON EARLY CHILDHOOD OF CHUMCHONBANTUNGPHO EDUCATION ADMINISTRATION UNDER THE PRACHINBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. ADVISOR: SURATH CHAICHOMPU, Ed.D. 94 P. 2018.

The purposes of this research were to study and compare the parent's participation at Chumchonbantungpho school under the Prachinburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample was 89 parents of early childhood 1 and 2 classrooms. The research instrument was a five rating scale questionnaire with 36 items. The statistics used were Mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD), and t -test.

The results were:

1. The parent's participation in early childhood education management at Chumchonbantungpho school under Prachinburi Primary Educational Service Area Office 2 was at moderate level. When considered each aspect score they were ranked from learning from home, parenting, communication, cooperating with the community, decision making, and volunteerism.
2. Comparison of parent's participation in early childhood education at Chumchonbantungpho school by education level and the average income per month it was found that parents with education level and the average monthly income involved in the early childhood education at Chumchonbantungpho school in overall and individual with no statistically significant differences except for parenting, and volunteer were significantly different at .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
คำถามในการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
สภาพทั่วไปของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2.....	8
ปรัชญาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546.....	11
แนวคิดในการมีส่วนร่วม	20
ความสำคัญและบทบาทของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	34
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
สรุป	64
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก	81
ภาคผนวก ข	85
ภาคผนวก ค	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองระดับชั้นปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2	47
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ จำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ ของผู้ปกครอง	52
3	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน	53
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเลี้ยงดู โดยรวมและรายข้อ	54
5	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการสื่อสาร โดยรวมและรายข้อ	55
6	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านอาสาสมัคร โดยรวมและรายข้อ	56
7	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน โดยรวมและรายข้อ	57
8	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายข้อ	58
9	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมและรายข้อ	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน	60
11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน.....	61
12 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน	62
13 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน	63
14 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2	93

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน จึงต้องมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ สาระสำคัญ คือ มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษาและให้มีความอิสระในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐ (กระทรวงมหาดไทย, 2551, หน้า 3) ซึ่งในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยเฉพาะเด็กเล็กอายุระหว่าง 3-5 ปี ซึ่งเป็นช่วงปฐมวัยเป็นช่วงแรกเริ่มของชีวิตที่มีความสำคัญมากการทำให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากอายุที่สำคัญที่สุดและนำไปสู่การพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ คือ ช่วงปฐมวัย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปีแรก เป็นช่วงที่เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนรู้และรับประสบการณ์ใหม่ เนื่องจากระบบประสาทและสมองกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและกำลังสร้างใยประสาทเชื่อมประสานกันระหว่างเซลล์สมอง ทำให้เกิดการเรียนรู้และส่งผ่านข้อมูล การเจริญเติบโตทางกายภาพของสมองในลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดูที่มีคุณภาพ (บังอร เทพเทียน และปิยฉัตร ตระกูลวงษ์, 2550, หน้า 118)

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการให้บริการการศึกษาขั้นต้นที่รัฐมุ่งจัดให้กับเด็กก่อนวัยเรียน เพราะประสบการณ์ที่เด็กจะได้รับในช่วงอายุนี้นี้ จะเป็นการสร้างความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่ดีสำหรับเด็กในช่วงอายุต่อ ๆ ไป นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กจะได้รับในระยะต้นของชีวิตเป็นรากฐาน การพัฒนาคุณภาพประชากร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2) การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา เพราะเป็นรากฐานของชีวิตมนุษย์และจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเรา การพัฒนาเด็กปฐมวัยควรเริ่มต้นตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ปี ซึ่งนักการศึกษาและนักจิตวิทยา มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่าพัฒนาเด็กในวัยนี้ เป็นช่วงเวลาสำคัญ สำหรับในการพัฒนาทางสมองของบุคคล และการศึกษาในช่วงวัยนี้นั้นเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ได้เจริญเติบโต

เต็มตามศักยภาพ โดยให้การอบรมเลี้ยงดูควบคู่ไปกับการให้การศึกษาที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต หรือที่เรียกว่า Educare พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 13(1) กำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองนั้นมีสิทธิได้รับการสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างให้เด็กนั้นมี พัฒนาการที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา และบุคลิกภาพ สำหรับความพร้อมในการจัดการศึกษา (บวร เทศารินทร์, 2552, หน้า 1) เมื่อเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาแล้วการเรียนรู้จะต้องเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กต่อเนื่องและทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อเด็ก เพราะสามารถเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงที่บ้านได้ดี การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนบ้านและชุมชน ตามแนวคิดของเอปส์ทีน (Epstein, 1996) ช่วยให้การทำงานร่วมกันระหว่าง โรงเรียน บ้าน และชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เกิดผลดีในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็ก ประโยชน์ที่ได้จากการมีส่วนร่วมของพ่อแม่กับผู้ปกครองเกิดขึ้นได้ในทุกระดับอีกทั้งยังได้รับการป้องกันจากภาวะเสี่ยงต่าง ๆ ช่วยส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองได้รับความรู้และทักษะในการพัฒนาการเรียนรู้ของลูก รวมทั้งพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีกับ โรงเรียนและชุมชน

โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ตั้งอยู่บ้านทุ่งโพธิ์ หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาคู จังหวัดปราจีนบุรี มีพื้นที่ทั้งหมด 10 ไร่ 3 งาน 13 ตารางวาตั้งขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2471 ชื่อว่าโรงเรียนประชาบาล ตำบลทุ่งโพธิ์ อาศัยวัดโพธารามเป็นที่เรียนในปี พ.ศ. 2500 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็นโรงเรียนวัดโพธาราม พ.ศ. 2510 หน่วยทหารช่างอเมริกา ได้สร้างอาคารเรียนขนาด 4 ห้องเรียน ในที่ดินปัจจุบันให้ 1 หลัง พ.ศ. 2515 เปิดเรียนชั้นประถมปลาย พ.ศ. 2524 เปลี่ยนชื่อโรงเรียนใหม่เป็นโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ พ.ศ. 2534 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนระดับปฐมจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ มีอาคารเรียน 3 หลัง อาคารเอนกประสงค์ 1 หลัง อาคาร โรงฝึกงาน 2 หลัง ส้วม 5 หลัง บ้านพักครู 4 หลัง เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ข้าราชการทั้งหมด 26 คน และผู้บริหาร 1 คน

สภาพปัญหาของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย อันเนื่องมาจากผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่รวมถึงคนในชุมชน มีอาชีพรับจ้าง และทำการเกษตร ซึ่งมีเวลาในการดูแลบุตรหลานค่อนข้างน้อย และมีรายได้ต่ำ ทำให้โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนเรื่องเวลาเมื่อประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และเรื่องงบประมาณเท่าที่ควร ทำให้การจัดการศึกษาปฐมวัยระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองยังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันเท่าที่ควร เพราะทางโรงเรียนยังไม่สามารถสนองนโยบายได้อย่างทั่วถึง ทำให้

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยค่อนข้างประสบปัญหา (โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์, 2559, หน้า 12) ซึ่งสถานศึกษา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กนักเรียนจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจ พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ให้ได้มาตรฐานชาติ มีพัฒนาการความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญาตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 6-7)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูปฐมวัยมีความประสงค์จะทำการศึกษาดูถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางและสนองความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่าง โรงเรียน และผู้ปกครองเพื่อพัฒนาให้เด็กมีความพร้อมและมีศักยภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับชั้นปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ จำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง

คำถามในการวิจัย

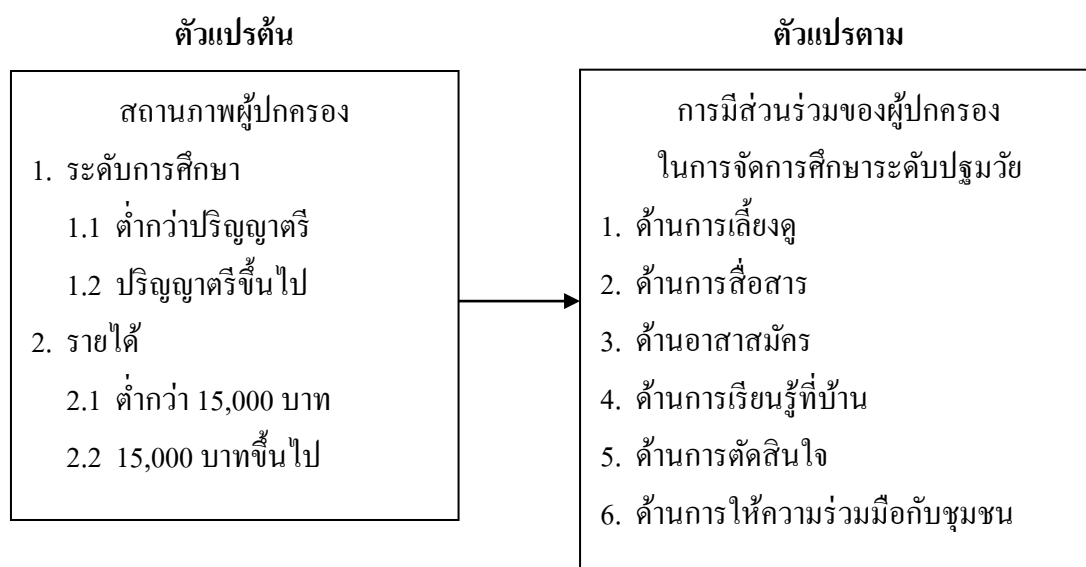
1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ จำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครองแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 แตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยยึดตามหลักแนวคิดของเอปส์ทีน (Eptein, 1995, pp. 701-705) ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีรูปแบบการมีส่วนร่วมอยู่ 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้ ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ซึ่งเสนอเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
2. นำไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยนี้มุ่งการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 2 ในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน (Eptein, 1995, pp. 701-705) คือ

- 1.1 ด้านการเลี้ยงดู
- 1.2 ด้านการสื่อสาร
- 1.3 ด้านอาสาสมัคร
- 1.4 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน
- 1.5 ด้านการตัดสินใจ
- 1.6 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 115 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 89 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามระดับชั้นของนักเรียน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ระดับการศึกษา

3.1.1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.1.2 ปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.2 รายได้

3.1.2.1 ต่ำกว่า 15,000 บาท

3.1.2.2 15,000 บาทขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปราชินบุรี เขต 2 จำนวน 6 ด้านดังนี้

- 3.2.1 ด้านการเลี้ยงดู
- 3.2.2 ด้านการสื่อสาร
- 3.2.3 ด้านอาสาสมัคร
- 3.2.4 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน
- 3.2.5 ด้านการตัดสินใจ
- 3.2.6 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ หมายถึง การที่ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ มีส่วนร่วม ส่งเสริมหรือสนับสนุนในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านการเลี้ยงดู หมายถึง การจัดการที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพอนามัย การจัดหาอาหารที่มีคุณภาพ การดูแลความปลอดภัยให้แก่เด็ก และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

1.2 ด้านการสื่อสาร หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน คือ การสื่อสารจากโรงเรียนไปสู่บ้าน และการสื่อสารจากบ้านไปสู่โรงเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก

1.3 ด้านอาสาสมัคร หมายถึง การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยงาน ในกิจกรรมพัฒนาเด็กหลายหลายรูปแบบ เช่น การเป็นพี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมวันนักวิทยาศาสตร์น้อย การเป็นวิทยากรตามหน่วยงานเรียนรู้ การไปทัศนศึกษา และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ เป็นต้น

1.4 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง โรงเรียนให้ข้อมูลข่าวสาร สื่อสารแนวความคิด เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้แก่ผู้ปกครองเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ปกครอง สามารถสอนเด็ก ตั้งเป้าหมายทางการเรียนให้แก่เด็ก และสนับสนุนการเรียนรู้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับโรงเรียน

1.5 ด้านการตัดสินใจ หมายถึง โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาท ในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน เช่น ในรูปของคณะกรรมการโรงเรียน การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง หรือเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นต้น

1.6 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน หมายถึง โรงเรียนประสานงาน และร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือหรือให้บริการชุมชนรวมถึงครอบครัวของนักเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการศึกษา และพัฒนานักเรียนในทุก ๆ ด้าน

2. สถานภาพของผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการอุปการะนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ โดยการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ปกครอง 1 คน ต่อนักเรียน 1 คน เท่านั้น ประกอบด้วย

2.1 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ได้แก่ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไป

2.1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยในโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ที่จบการศึกษาขั้นสูงสุดในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

2.1.2 ปริญญาตรีขึ้นไป หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยในโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ที่จบการศึกษาขั้นสูงสุดในระดับปริญญาตรีขึ้นไป

2.2 รายได้ หมายถึง จำนวนรายได้ของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ได้แก่ รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท และ 15,000 บาทขึ้นไป

2.2.1 รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท หมายถึง รายได้ในแต่ละเดือนเฉลี่ยที่ต่ำกว่า 15,000 บาท

2.2.2 รายได้ 15,000 บาทขึ้นไป หมายถึง รายได้ในแต่ละเดือนเฉลี่ยที่สูงกว่า 15,000 บาทขึ้นไป

3. ระดับปฐมวัย หมายถึง การศึกษาก่อนการศึกษาภาคบังคับเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ เพื่อเข้ารับการศึกษาในระดับสูงต่อไป

4. โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ หมายถึง โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาคี จังหวัดปราจีนบุรี เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 หมายถึง สำนักงานที่ทำหน้าที่ดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา ประกอบด้วย อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอนาคี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารั้วนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในระดับชั้นปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 เพื่อให้การค้นคว้าเป็นไปตามขั้นตอน ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนงานวิจัยตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
2. ปรัชญาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546
  - 2.1 หลักการและจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
  - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัย
3. แนวคิดในการมีส่วนร่วม
  - 3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
  - 3.2 รูปแบบที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
  - 3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
  - 3.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามแนวคิดของ Epstein
4. ความสำคัญและบทบาทของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

โรงเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ (โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์, 2559, หน้า 2-5) ที่ตั้งอยู่เลขที่ 707 หมู่ที่ 2 ถนน 304 ฉะเชิงเทรา-นครราชสีมา ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาคี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โทรศัพท์ 03721088 โทรสาร 037211120 website: www.thungpho.co.th เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื้อที่ 10 ไร่ 3 งาน 13 ตารางวา เขตพื้นที่บริการ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาคี จังหวัดปราจีนบุรี

โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาคู จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีพื้นที่ทั้งหมด 10 ไร่ 3 งาน 14 ตารางวา ทิศเหนือ จรดถนน รพช. ทุ่งโพธิ์-สระแก้ว ทิศใต้จรดพื้นที่ส่วนบุคคล ทิศตะวันออกจรดถนน พัฒนาการหมู่บ้าน ทิศตะวันตกจรดถนนสาย 304 ฉะเชิงเทรา-นครราชสีมา ตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2471 ชื่อว่า โรงเรียนประชาบาล ตำบลทุ่งโพธิ์ อาศัยวัดโพธารามเป็นที่เรียน ในปี พ.ศ. 2500 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น โรงเรียนวัดโพธาราม พ.ศ. 2515 เปิดสอนในระดับชั้น ประถมปลาย พ.ศ. 2524 เปลี่ยนชื่อโรงเรียนใหม่เป็น โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ พ.ศ. 2529 ได้เปิดสอนชั้นเด็กเล็ก พ.ศ. 2530 เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล และในปี พ.ศ. 2543 ได้เปิดสอน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จนถึงปัจจุบัน โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ได้เปิดทำการสอนตั้งแต่ ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนครูทั้งหมด 26 คน พนักงานราชการ 2 คน ครูอัตราจ้าง 2 คน ครูจ้างสอน 1 คน ภารโรง 2 คน โดยมี นายประดิษฐ์ ช่างเปีย เป็นผู้อำนวยการ โรงเรียน

ข้อมูลผู้บริหาร

ผู้อำนวยการ โรงเรียน นายประดิษฐ์ ช่างเปีย วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนี้ ตั้งแต่วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 3 ปี 6 เดือน

วิสัยทัศน์และปรัชญาของโรงเรียน

โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ มุ่งเน้นจัดการศึกษาให้ผู้เรียนก้าวหน้าทางวิชาการ เน้นให้ ผู้เรียน คิดวิเคราะห์เขียนอ่านเชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยี ตระหนักถึงการเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกที่ดีมีสุขภาพกายและจิตดี สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย ยึดมั่นการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาผู้เรียน เก่ง ดี มีสุข ปลูกฝัง คุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจและเป้าหมาย

1. นักเรียนทุกคนสามารถอ่านออกเขียนได้คิดวิเคราะห์และคิดคำนวณตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
2. นักเรียนทุกคนมีระเบียบวินัย
3. นักเรียนร้อยละ 80 มีทักษะพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ
4. นักเรียนทุกคนได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และเป็นผู้ร่าเริง แจ่มใส

ข้อมูลอาคารสถานที่

อาคารเรียน จำนวน 4 หลัง อาคารประกอบ จำนวน 8 หลัง ส้วม 4 หลัง สนามเด็กเล่น 1 สนาม สนามฟุตบอล 1 สนาม สนามบาสเกตบอล 1 สนาม สนามวอลเลย์บอล 1 สนาม สนามตะกร้อ 1 สนาม

ข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม

1. สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นชุมชนเกษตรกรรม มีประชากรประมาณ 4,800 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ วัดโพธาราม สวนนงนุชปราจีนบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งโพธิ์ อาชีพหลักของชุมชน คือ เกษตรกรรม ไร่ข้าง และค้าขาย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี/ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ ประเพณีสงกรานต์ การแห่เทียนจำนำพรรษาและประเพณีลอยกระทง

2. ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อาชีพหลักคือ ไร่ข้าง ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ/ รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี 45,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 4 คน

3. โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน

โอกาส: โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ วัดโพธาราม สวนนงนุชปราจีนบุรี อุทยานแห่งชาติทับลาน และสถานีเพาะชำกล้าไม้ ซึ่งได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดีในเรื่องการศึกษาแหล่งเรียนรู้

ข้อจำกัด: ผู้ปกครองส่วนใหญ่และคนในชุมชนมีอาชีพไร่ข้าง และทำการเกษตร ซึ่งใช้เวลาในการดูแลบุตรหลานค่อนข้างน้อย และรายได้ต่ำทำให้โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนเรื่องเวลาเมื่อประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และเรื่องงบประมาณเท่าที่ควร

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์มีหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้นใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระดับชั้นอนุบาลใช้โครง โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546

ปรัชญาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 5-14) ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาไว้ดังนี้

ความหมายของการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักการและจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักการไว้ คือ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
  2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
  3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมเน้นการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
  4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
  5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก
- จุดหมาย**

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

4. มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3-5 ปีมีดังนี้

เด็กอายุ 3 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ และใช้กรรไกรมือเดียวได้

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ประกอบด้วย แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม และกลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้และรู้จักการรอคอย

พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้ บอกชื่อของตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/ เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองง่าย ๆ และแสดงท่าทางเลียนแบบได้ รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ และอยากรู้ อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

เด็กอายุ 4 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง เดินขึ้นลงบันไดสลับท้ำได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ และกระชับกระเฌงไม่ชอบอยู่เฉย

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ประกอบด้วย แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ และต้องการให้มีคนฟัง สนใจ

พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง แบ่งของให้คนอื่น และเก็บของเล่นเข้าที่

พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้ บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ สนทนาโต้ตอบ/ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น และรู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

เด็กอายุ 5 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย กระโดดเชือกขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง เดินขึ้นลงบันไดสลับท้ำได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ไข้ก้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ และขีดตัว คล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ประกอบด้วย แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น และยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก และจัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ/ เล่าเป็นเรื่องราวได้ สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น แปลกใหม่ รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร” เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม และนับปากเปล่าได้ถึง 20

ระยะเวลาเรียน

ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปีการศึกษา โดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ หรือทักษะกระบวนการและคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมความรู้สำหรับเด็ก 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ชรรษาที่รอบตัวและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหาในการท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วยประสบการณ์สำคัญ ดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ได้แก่

1.1.1 การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ และการเล่นเครื่องเล่นสนาม

1.1.2 การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก ประกอบด้วยการเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การเขียนภาพและการเล่นกับสี การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน แท่งไม้ เศษวัสดุ ฯลฯ และการต่อของ บรรจุ เท และแยกชิ้นส่วน

1.1.3 การรักษาสุขภาพ ประกอบด้วย การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย

1.1.4 การรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย การรักษาความปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

1.2.1 ดนตรี ประกอบด้วย การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี การเล่น เครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ตี ฯลฯ และการร้องเพลง

1.2.2 สุนทรียภาพ ประกอบด้วย การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม และการแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ

1.2.3 การเล่น ประกอบด้วย การเล่นอิสระ การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม และการเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.2.4 คุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่

การเรียนรู้ทางสังคม ประกอบด้วย การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพ ความคิดเห็นของผู้อื่น การแก้ปัญหาในการเล่น และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ และเป็นไทย

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่

1.4.1 การคิด ประกอบด้วย การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง การรับรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน และการแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุต่าง ๆ

1.4.2 การใช้ภาษา ประกอบด้วย การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด การพูดกับผู้อื่น เกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน การเขียน ในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายด้วย ตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง และการอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน เรื่องราวที่สนใจ

1.4.3 การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ ประกอบด้วย การสำรวจและ อธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม การเปรียบเทียบ

เช่น ยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ ฯลฯ การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ การตั้งสมมติฐาน การทดลองสิ่งต่าง ๆ การสืบค้นข้อมูล และการใช้หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.4.4 จำนวน ประกอบด้วย การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน การนับสิ่งต่าง ๆ การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง และการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ

1.4.5 มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) ประกอบด้วย การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออก การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของตนและสิ่งต่าง ๆ การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

1.4.6 เวลา ประกอบด้วย การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญา การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ฯลฯ การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ และการสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

2. สาระที่ควรเรียนรู้

เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็กอายุ 3-5 ปี ควรเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อนามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียวหรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรมีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งที่ไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลก ที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

2.5 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้

ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.5.1 หลักการจัดประสบการณ์

2.5.1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

2.5.1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

2.5.1.3 จัดทำให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

2.5.1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

2.5.1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2.5.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

2.5.2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.5.2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

2.5.2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและการเรียนรู้

2.5.2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5.2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.5.2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.5.2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.5.2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.5.2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.5.2.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

2.5.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

สรุปได้ว่า ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยได้ให้ความหมายและกำหนดหลักการ จุดมุ่งหมาย ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ให้มีพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ที่เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ เพื่อใช้พัฒนาและส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมตามวัย

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัย

เช็ก โลสกี (Ceglowski, 1990 cited in Billman & Sherman, 1996, pp. 216-217) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญในการวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน เช่น มุมการเรียนรู้ต่าง ๆ ควรมีการวางแผนอย่างรอบคอบ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ มุมการเรียนรู้ควรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้โดยขึ้นกับความสนใจและความต้องการของเด็กเป็นหลัก
2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก
3. หลักสูตรการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นที่ความสนใจและความสามารถของเด็ก รวมถึงการส่งเสริมให้เด็กสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ของตนเอง
4. การตัดสินใจและการวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน ควรมาจากรากฐานความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการเด็ก

5. พ่อแม่ ผู้ปกครองถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และควรส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนสำหรับเด็ก รวมถึงตลอดถึง การสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็ก

6. การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเลือก และตัดสินใจเกี่ยวกับ กิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน ความสามารถในการตัดสินใจและความเป็นอิสระถือเป็นวัตถุประสงค์ สำคัญประการหนึ่งในพัฒนาการเด็ก

7. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized tests) เป็นเพียงเครื่องมือชนิดหนึ่ง ในการประเมินจุดเด่นและจุดด้อยของเด็กแต่ไม่ได้ใช้เพื่อการคัดเลือกเด็กเข้าเรียนหรือการให้ เด็กเข้าชั้น ในทางตรงกันข้ามการประเมินผลตามสภาพจริง เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ พูดยุข รวมตลอดถึงแฟ้มผลงานเด็ก (Portfolios) จะถูกนำมาใช้ในการประเมินผล

8. การเรียนการสอนจะมุ่งเน้นที่กระบวนการ (Process) ไม่ใช่ผลผลิต (Product) อาทิ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียน ครูจะมุ่งเน้นที่การแสดงออกซึ่งกระบวนการทางความคิด มากกว่าการสะกดคำว่า “ถูก” หรือ “ผิด”

9. ครูจะมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) มากกว่าผู้สอน กล่าวคือ ครูจะทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยการจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การถามคำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กคิด เป็นต้น การสอนเป็นกลุ่มใหญ่ควรใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เช่น การเล่านิทาน การร้องเพลง การแนะนำหน่วยการเรียนรู้ใหม่ เป็นต้น ครูควรมุ่งเน้นการสอน เป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อย

10. กิจกรรมในชั้นเรียนควรมีความหลากหลายทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการ ทางสติปัญญาของเด็กและรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่าง

11. การจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นที่ความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก และหลีกเลี่ยง การสอนที่เร่งรัดเด็ก หรือการให้เด็กทำแบบฝึกเป็นประจำ สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน ประกอบด้วย อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้สำรวจ ค้นพบ และสร้างสรรค์ซึ่งรวมถึงอุปกรณ์ เช่น บล็อกบ่อทรายมุมศิลปะ และวัสดุที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เด็กจะได้รับการส่งเสริมให้ตั้งปัญหาและ เรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยตนเอง การเล่นถือเป็นวิธีการที่สำคัญที่เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับโลกรอบตัว

12. ตารางกิจวัตรประจำวันของเด็กควรยืดหยุ่นได้ และมีช่วงเวลาที่ยาวนานพอสำหรับ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย นอกจากนั้นการเรียนการสอนมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมที่เด็ก เป็นผู้ริเริ่ม (Child-initiated) และครูเป็นผู้ริเริ่ม (Teacher-initiated)

13. การจัดการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้และทำงานร่วมกับเพื่อน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

14. ในชั้นเรียนเด็กควรได้รับการส่งเสริมให้พูดคุยและติดต่อสื่อสารกับเพื่อนและคุณครู รวมถึงการทดลองสิ่งใหม่ ๆ

15. บุคลากรในโรงเรียนซึ่งทำงานร่วมกับเด็กได้รับการอบรมเกี่ยวกับทักษะและความรู้ในการดูแลเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) หรือการประชุมสัมมนาต่าง ๆ ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยการเรียนรู้จำเป็นต้องมีความหมายต่อตัวเด็กและสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของเด็ก กล่าวคือการเรียนรู้จะมีความหมายต่อตัวเด็กเมื่อเด็กได้เรียนรู้สิ่งที่ตนสนใจ และสามารถสร้างความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ นอกจากนั้นการเรียนควรมุ่งเน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติเด็กควรได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการทดลอง การสำรวจและการทำงานร่วมกับเพื่อน เด็กจำเป็นต้องได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของตน ครูพึงระลึกเสมอว่าเด็กแต่ละคนมีความสนใจและวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น หลักสูตรการเรียนการสอนจึงควรมีความยืดหยุ่นได้และตอบสนองความต้องการของเด็กแต่ละคน

สรุปได้ว่า ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ครูควรมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความต้องการของเด็ก ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงที่เชื่อมโยงกับเรื่องราวในชีวิตประจำวัน มีการตั้งปัญหาและเรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยตนเอง

แนวคิดในการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม คือ ทรัพยากรในการบริหารที่เป็นส่วนหนึ่งของบุคคลในแต่ละระดับ การปฏิบัติมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และควบคุมการปฏิบัติ ในแต่ละส่วนอย่างเต็มความสามารถ ทั้งในทิศทางเพื่อการปฏิบัติด้านเดียว หรือการนำเสนอ ซึ่งความคิดในการดำเนินตามกระบวนการนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ ซึ่งสามารถจะแบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ชนสาร บัลลังก์ปัทมา, 2551, หน้า 29)

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร Inform ถือเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงาน แดงข่าว การติดประกาศและการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์

2. การรับฟังความคิดเห็น Consult เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐ ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็น

3. การเกี่ยวข้อง Involve เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมนำเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูล ความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย

4. ความร่วมมือ Collaboration เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน Empower เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงสุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจทำได้หลายระดับและหลายวิธี ซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ง่าย ๆ แต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลาขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ค่าใช้จ่ายและความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับควบคู่กันไปด้วย จากหลักการและความจำเป็นดังกล่าว ทำให้การพัฒนาระบบราชการที่ผ่านมามีได้รับการพัฒนากระบวนการบริหารราชการ ที่สนับสนุนการปรับกระบวนการทำงานของส่วนราชการ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น หรือที่เรียกว่าการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

สายพิน ทับล้อม (2539) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องใน โครงการหรืองานบางอย่างทั้งในระดับของการแสดงความคิดเห็น พิจารณาตัดสินใจ และการวางแผนร่วมปฏิบัติงาน การติดตามผล และร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ และลักษณะการมีส่วนร่วมนั้นจะมากหรือน้อยแตกต่างกันไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยลักษณะพื้นฐานของบุคคล กลุ่มบุคคล อันได้แก่ ความสนใจ ประโยชน์ที่ได้รับ โอกาส เวลาและกิจกรรมหรือโครงการที่จัดนั้นต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือสถานการณ์ในขณะนั้น

บุญตั้ง อุ่นแก้ว (2537, หน้า 27) การศึกษาเป็นภารกิจของทุกคนและสังคมต้องให้ความสนใจและระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรทั้งหลายทั้งปวงรวมกัน เพื่อก่อให้เกิดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและสถาบันต่าง ๆ ในสังคมด้วย แนวคิดที่เกี่ยวกับการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนนั้น ได้เกิดขึ้นในชุมชนต่าง ๆ ทั่วโลก การมีส่วนร่วมเกิดจากแนวคิดสำคัญ 3 ประการ

1. ความสนใจและความกังวลร่วมกัน เกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคลซึ่งบังเอิญเห็นพ้องด้วยกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลของส่วนรวม
2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน
3. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงสนองตอบความเห็นของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

มาสโลว์ (Maslow, 1943) นักจิตวิทยา ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวกำหนดคตินหาหรือความอยากและพยายามขวนขวายให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการตอบสนองและความอยากนี้เกิดจากมนุษย์มีความจำเป็น (Needs) ซึ่งแต่ละเผ่าพันธุ์จะแสดงออกมาซึ่งความต้องการไม่เหมือนกัน แต่อย่างน้อยที่สุดก็จะมีพื้นฐานที่เหมือนกันเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการตอบสนองความต้องการระดับใดมากน้อยเพียงใด ซึ่งมาสโลว์ (Maslow) สรุปว่า

1. มนุษย์เรามีความต้องการและความต้องการนี้มีอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองแล้วย่อมสิ้นสุดลงและความต้องการใหม่ในลำดับต่อไปที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดขึ้น
3. มนุษย์มีความต้องการลำดับขั้นของความสำคัญจากต่ำไปหาสูง

มาสโลว์ได้ตั้งสมมติฐานเรียกว่า ลำดับขั้นแบ่งความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of needs) แบ่งได้ 5 ลำดับ ดังนี้

1. ความต้องการสิ่งจำเป็นทางร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการในด้านความปลอดภัย (Safety needs)

3. ความต้องการในด้านสังคม (Social or belongingness needs)
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-realization or self-actualization needs)

แมกเกรเกอร์ (McGregor, 1960) ได้ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ พบว่าปัญหาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานและชีวิตใจองค์การของคนเรามี 2 ทศนะเกี่ยวกับธรรมชาติของคน ได้แก่ ทฤษฎี X และทฤษฎี Y แนวความคิดของทฤษฎี X เป็นสมมติฐานที่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมมนุษย์ไปในทางที่ไม่ดี สรุปได้ดังนี้

1. โดยทั่วไปคนเราชอบสบายมีความรู้สึกว่าจะไม่อยากทำงาน หากมีโอกาสเมื่อใดจะหลบหนีทันที
2. คนเรามีความเกียจคร้านต่อการทำงาน ดังนั้น การที่จะทำให้คนทำงานจึงต้องใช้วิธีบังคับ ควบคุม การสั่งการเด็ดขาด หรือข่มขู่ว่าจะลงโทษคนจึงจะขยัน
3. คนโดยเฉลี่ยชอบให้คนอื่นคอยบังคับแนะนำจึงจะทำงาน ไม่มีความทะเยอทะยาน ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุด

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1977, p. 6) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเกี่ยวข้องในเรื่องการตัดสินใจในการดำเนินงาน การปฏิบัติงาน การใช้ทรัพยากรหรือความร่วมมือต่อองค์กรหรือกิจกรรมการรับผลประโยชน์ร่วมกันและการดำเนินงานร่วมกัน

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526, หน้า 26) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง การที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาชุมชนว่ามนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและการพัฒนาที่ถูกต้อง

สไมเธอร์ (Smither, 1996, p. 356) ได้กล่าวถึงรูปแบบการบริหารจากตาข่ายภาวะผู้นำของเบลค และมูตัน (Blake & Mouton, 1964) แบบ 9.9 การบริหารเป็นทีม (Team management) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมคือการเข้าไปเกี่ยวข้องของบุคคลที่มีประสิทธิผลทั้งด้านบุคคลและด้านงานเป็นภาวะผู้นำที่สมบูรณ์ด้วยการตัดสินใจและแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสามารถบรรลุเป้าหมายของบุคคลประสารกับวัตถุประสงค์ขององค์กรตามรูปแบบนี้ผู้บริหารสามารถสร้าง

เสริมประสิทธิผลของผลงานพร้อม ๆ กับคุณธรรมจริยธรรม เป็นรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลสูงสุด และเป็นวิธีการที่ดีสำหรับผู้บริหารทุกคนและองค์กรทุกองค์กร

สรุปได้ว่าแนวคิดในการมีส่วนร่วมหมายถึง การมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการบางอย่าง มีการวางแผน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติในแต่ละส่วนเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร ชุมชน หรือสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น

รูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

รูปแบบของการมีส่วนร่วม กรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 21) กล่าวถึงการบริหารและมีส่วนร่วมว่า เป็นวิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ประเด็นสำคัญของการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย ใครควรมีส่วนร่วม บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย บุคลากรทางการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียน บุคคลดังกล่าว คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในเรื่องอะไร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ในมาตรา 39 ให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารตนเองในงานด้านวิชาการ (หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน) งานด้านงบประมาณ (การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน) งานด้านบุคลากร และการบริหารทั่วไป มีส่วนร่วมอย่างไร งานแต่ละด้านมีแผนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในวงจรการทำงาน (PDCA-Cycle) ประกอบด้วย มีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Do) มีส่วนร่วมในการกำกับตรวจสอบ (Check) มีส่วนร่วมในการประเมิน และสะท้อนผลงานที่ดำเนิน (Action) มีส่วนร่วมในระดับใด มีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการ คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามและประเมินผล การตัดสินใจจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียม สาระของการมีส่วนร่วมคืออะไร การมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป

อุทัย บุญประเสริฐ (2542, หน้า 113-114) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมในการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็น 10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมในการออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ

4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
5. การมีส่วนร่วมสัมภพณ์
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริ โภค
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้ร่วมการ
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์

จากการรายงานการสัมมนาเรื่องกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
 ขึ้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 1)
 ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ได้ความคิดดีในการปฏิบัติงานและความเป็นไปได้
2. มีผลทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลงและเกิดการยอมรับมากขึ้น
3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า แลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ทำงานร่วมกัน

ตลอดจนการเริ่มสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน มีน้ำใจและจงรักภักดี
 ต่อองค์กรมากขึ้น

5. ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมการปรับปรุงงาน
 ให้มากขึ้น และมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

อกิน รพีพัฒน์ (2538, หน้า 49) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน
 ในการพัฒนามี 5 ระดับ คือ

1. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นปัญหา การพิจารณา และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
2. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุแห่งปัญหา
3. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหา และพิจารณาแนวทางวิธีการในการแก้ปัญหา
4. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา
5. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมการพัฒนา

ประยูร ศรีประสาธน์ (2542, หน้า 50-51) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน
 ในการบริหารการจัดการศึกษาว่า หมายถึง การเปิดโอกาสหรือจัดให้ประชาชนได้เข้าร่วมเป็น
 กรรมการของหน่วยงาน หรือเข้าร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงาน

หรือเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ การบริหารจัดการศึกษา
ในกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอ และสถานศึกษา

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537, หน้า 19) ได้ศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติและระเบียบ
ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนที่ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาที่ภาครัฐ
จัดดำเนินการปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษามีอยู่ในลักษณะเดียว
คือ ในรูปแบบของคณะกรรมการ การเข้าร่วมในคณะกรรมการก็จะอยู่ในลักษณะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความหมายรวมถึงข้าราชการในหน่วยงานอื่น ๆ ข้าราชการบำนาญ หรือประชาชน
ทั่วไป

อคิน รพีพัฒน์ (2538, หน้า 188) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมซึ่งจำแนกได้
3 ประการ ตามลักษณะของการมีส่วนร่วม คือ

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชน
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อมโดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน เช่น

กรรมการของกลุ่มหรือชุมชน

3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของ
ประชาชน เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวนหรือเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
เมื่อไหร่ก็ได้ตลอดเวลา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 40) การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญ
ในการให้สังคม ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่น
โดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น
เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้อง
กับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตามการประเมินและรายงาน
ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้า
ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนและ
การดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาและระบบ
การประเมินคุณภาพที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการนำเนินการที่เป็นระบบเครือข่าย
ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษา
ปฐมวัย ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับ และทุกอาชีพการกำกับดูแล
และประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไป

ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ขนิษฐา เปรมพงษ์ (2550, หน้า 25) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการส่งเสริม และพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพร่วมกับทางครู โรงเรียน และการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนในการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาเด็ก

กฤษฎา การะเกด (2551, หน้า 13) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ร่วมคิด ร่วมเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ ร่วมเลือกสรร ร่วมดำเนินการ บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการให้ความเอาใจใส่และดูแลนักเรียนในความปกครองเป็นอย่างดี มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีความพร้อมที่จะเข้ารับการรักษา

สมลักษณ์ น้อยตามโต (2554, หน้า 21) กล่าวว่า การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ โดยผู้ปกครองอาจทำด้วยตนเอง หรือให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กได้

จิตรา วิเชียร (2551, หน้า 54) กล่าวว่า การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครอง มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งครูและโรงเรียนต้องพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมให้มีค่าและความหมายกับความรู้สึกที่ดีของผู้ปกครองให้มากขึ้น

นวลศรี งามทรัพย์ (2552, หน้า 8) กล่าวว่า การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่โรงเรียนเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้

วิวรรณ สารกิจปรีชา (2554, หน้า 47) สรุปว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคลซึ่งหมายถึงผู้ปกครองได้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเข้ามาช่วยเหลือ ให้การสนับสนุน ทำประโยชน์ต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อจะก่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียนและช่วยพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือทำประโยชน์ต่าง ๆ ให้กับโรงเรียน รวมไปถึงการวางแผนทางร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

เอิทซ์ (Hirsch, 1996, pp. 185-186) ได้จำแนกความสำคัญของการมีส่วนร่วมตามลักษณะของจุดเด่นไว้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านบริบท (Context) การมีส่วนร่วมเป็นการนำคนไทยในท้องถิ่นที่รู้จักสังคมและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนอย่างแท้จริง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ
2. ด้านการปฏิบัติ (Practical) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้คนไทยมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา และทำให้ประชาชนมีโอกาสใช้ความสามารถในการร่วมกัน

ทำงาน ทั้งในรูปของความคิด การตัดสินใจ และการกระทำอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีความรู้สึกว่าตนเอง เป็นเจ้าของชุมชน และต้องการร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชนมากกว่าการนำโครงการที่กำหนด ทุกอย่างไว้เรียบร้อยแล้วมาใช้ในชุมชน ซึ่งจะ使人ในชุมชนปฏิเสธและหลีกเลี่ยงที่จะให้ ความร่วมมือ

3. ด้านจิตใจ (Moral) การมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีสิทธิ ในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของตน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชนว่า เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นความจำเป็น ที่จะให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมระดับท้องถิ่นก็มีความสำคัญเพิ่มขึ้น การพิจารณา หานนโยบายโครงสร้างที่เหมาะสมต่อการมีส่วนร่วมนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะให้บุคคลต่าง ๆ เข้ามาปรึกษาหารืออย่างจริงจัง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนจึงเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา

อรุณี หรดาล (2536, หน้า 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กด้วยการใช้ เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ผู้ปกครองอาจจะกระทำด้วยตนเองหรือ ให้ความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

นิตยา ประพฤติกิจ (2539, หน้า 264) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ในการช่วยพัฒนาและจัดการศึกษาแก่บุตรธิดาของตนเองทั้งให้แก่ตนด้วย

นภเนตร ชรรมบรร (2541, หน้า 31) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ของเด็กและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน

อรุณี หรดาล (2336, หน้า 63-65) กล่าวถึงการมีบทบาทของผู้ปกครองในด้าน การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กปฐมวัยว่า ผู้ปกครองสามารถช่วยเสริมสร้าง ประสบการณ์ให้เด็กได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

การเสริมประสบการณ์ให้เด็กที่บ้าน คือ การมีผู้ปกครองช่วยส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กรู้จักคิด รู้จักแสวงหาความรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวด้วยการสังเกตและการอ่าน รวมทั้ง ให้ความสนใจและสนทนาซักถามเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กทำได้ในสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็น แนวทางในการเสริมความรู้เด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในการเสริมความรู้และประสบการณ์ ให้เด็กที่บ้าน ผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญ 3 ประการ

1. การส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเห็นความสำคัญและรู้คุณค่าของการอ่าน ในการส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ผู้ปกครองอาจจะกระทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1.1 เป็นตัวแบบที่ดีให้แก่เด็ก ผู้ปกครองจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ชอบการอ่าน ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ พุดถึงหนังสือในทางที่ดี เก็บสะสมหนังสือและจัดเก็บให้เรียบร้อย

1.2 เล่าเรื่องเกี่ยวกับหนังสือหรืออ่านหนังสือให้เด็กฟัง โดยเฉพาะถ้าเป็นหนังสือนิทานเด็กจะชอบมาก เมื่อเล่าเรื่องหรืออ่านเสร็จแล้ววางหนังสือบนชั้นหนังสือที่เด็กสามารถหยิบมาเปิดด้วยตนเองได้

1.3 จัดหาและรวบรวมหนังสือที่เหมาะสมกับวัย นิสัย และความสนใจของลูกมาไว้ในบ้าน และอาจให้เป็นของขวัญเนื่องในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

1.4 มีส่วนร่วมในการอ่านของเด็กทุกครั้งเท่าที่จะทำได้ เช่น พุดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่เด็กอ่าน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือหรือเนื้อเรื่องที่เด็กอ่าน หาสัตว์เลี้ยงมาไว้ในบ้านหรือพาเด็กไปตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกิดสนใจและอยากรู้เรื่องราวต่าง ๆ

2. การเสริมความรู้ให้เด็กสอดคล้องกับสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากสถานศึกษา เด็กจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและสามารถจดจำได้นาน ถ้าผู้ปกครองจะช่วยเสริมประสบการณ์หรือความรู้เด็กให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากสถานศึกษา ซึ่งสามารถกระทำดังนี้

2.1 พุดคุยสนทนากับเด็กให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากสถานศึกษา พร้อมทั้งอธิบายเสริมหรือยกตัวอย่างเพิ่มให้เด็กเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

2.2 กระตุ้นหรือเตือนให้เด็กทำกิจกรรมตามที่ครูได้มอบหมายให้ รวมทั้งคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

2.3 จัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่จะช่วยเสริมความรู้ ความคิดที่เด็กได้จากสถานศึกษาปฐมวัยเมื่อมีโอกาศ เช่น ถ้าเด็กได้เรียนเกี่ยวกับสัตว์ ผู้ปกครองอาจพาเด็กไปเที่ยวสวนสัตว์ในวันหยุด เพื่อให้เด็กได้มีโอกาศเห็นสัตว์จริง ขณะเดียวกับผู้ปกครองอาจให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาหารและสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์

2.4 ส่งเสริมพัฒนาการและการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ผู้ปกครองสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้เด็กอย่างเหมาะสม โดยจัดหาและซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้โอกาศเด็กได้มีโอกาศช่วยเหลือตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น การแต่งตัว

การรับประทานอาหาร มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบ้านที่เด็กสามารถทำได้ เช่น รดน้ำต้นไม้ เก็บใบไม้ในสนามหญ้าหน้าบ้าน ชวนเด็กพูดคุยสนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งให้โอกาสเด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

การส่งเสริมประสบการณ์ให้เด็กที่โรงเรียน คือ การที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กในสถานศึกษา ซึ่งโดยทั่วไปผู้ปกครองสามารถเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กในโรงเรียนได้ คือ

1. การเป็นผู้ช่วยครู ผู้ปกครองที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน อาจอาสาสมัครเป็นผู้ช่วยครูในสถานศึกษาตามวันและเวลาที่ตนเองสะดวก ช่วยครูดูแลเด็กขณะทำกิจกรรม ช่วยครูจัดเตรียมและจัดหาสื่อการสอน ช่วยสอนเด็กในบางกิจกรรมและช่วยครูวางแผนการสอน

2. การเป็นวิทยากรพิเศษ ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน หรือประกอบอาชีพที่เด็กส่วนมากสนใจ สถานศึกษาอาจเชิญมาเป็นวิทยากรพิเศษ เพื่อพูดคุยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับงานอดิเรก หรือรายละเอียดของอาชีพรวมทั้งให้โอกาสเด็กได้ซักถามข้อข้องใจหรือสิ่งที่เด็กอยากรู้เพิ่มเติม การเชิญผู้ปกครองมาพูดคุยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ นี้ นอกจากจะช่วยสนองความสนใจความอยากรู้อยากเห็นของเด็กแล้ว ยังถือเป็นส่วนหนึ่งของการแนะแนวด้านอาชีพให้กับเด็กได้อีกด้วย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนสถานศึกษา ผู้ปกครองสามารถให้การช่วยเหลือและสนับสนุนสถานศึกษาในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความสามารถ เวลาว่าง และกำลังทรัพย์ที่มีอยู่ รวมทั้งความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษาดังนี้

การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนของผู้ปกครอง

1. การให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในรูปของวัสดุ สิ่งของ และกำลังทรัพย์ หมายถึง การที่ผู้ปกครองบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ และทรัพย์สินให้กับสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้แก่เด็ก เช่น การให้วัสดุเหลือใช้เพื่อให้ครูนำไปเป็นอุปกรณ์การสอน การให้ของเล่นและเครื่องเล่นสนาม เสื้อผ้า โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น รวมทั้งการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน หรือการให้ทุนสำหรับทำอาหารกลางวันให้เด็กยากจน

2. การให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในรูปของแรงงาน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามาช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เช่น การทำอาหารกลางวัน การซ่อมแซมเครื่องเล่นสนาม โต๊ะ-เก้าอี้ การช่วยประกอบอาหารกลางวันให้แก่เด็ก การตกแต่งอาคารสถานที่สำหรับทำกิจกรรมพิเศษเนื่องในโอกาสต่าง ๆ การช่วยจัดเตรียมเสื้อผ้าสำหรับเด็ก ในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ การช่วยควบคุมดูแลเด็กขณะออกไปทัศนศึกษา เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามแนวคิดของ Epstein

ผู้ปกครองและครอบครัวคือครูคนแรก ๆ ของเด็ก และเด็ก ๆ ก็ได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างที่บ้าน โดยไม่ต้องได้รับอิทธิพลหรือได้รับการสอนอย่างเป็นทางการจากสถานศึกษาแต่อย่างใด ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่เมื่อเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาแล้วการเรียนรู้จะต้องเชื่อมต่อและเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กนั้นต่อเนื่อง และทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อเด็ก เพราะสามารถเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงที่บ้านได้ด้วย

North Central Regional Education Laboratory ได้นำเสนอลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนตามรูปแบบของ Epstein และ Jason 6 ลักษณะ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังนี้

1. การดูแลเลี้ยงดูเด็กของครอบครัว (Parenting) หมายถึง ภาระหน้าที่พื้นฐานของผู้ปกครองที่จะต้องจัดให้เด็กซึ่งรวมถึง การจัดหาที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพอนามัย อาหารที่มีคุณภาพ และความปลอดภัยให้แก่เด็ก นอกจากนี้ ผู้ปกครองควรจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กอย่างเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นด้วย สิ่งที่โรงเรียนพยายามดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้านนี้ เช่น ให้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย ให้คำปรึกษาหรือข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงดูส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่เหมาะสมกับวัยและชั้นเรียน นำหนังสือ Website และสื่อต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมเด็กในทุกด้านให้แก่ผู้ปกครอง แนะนำการจัดสิ่งแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ได้อย่างเป็นธรรมชาติที่บ้าน การเรียนรู้ในชีวิตประจำวันของเด็กและครอบครัวทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อการเรียนรู้ที่สถานศึกษาและบ้านสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน อีกทั้งผู้ปกครองยังสามารถจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กได้ โดยอาจจะเริ่มจากการหาสถานที่ประจำ ซึ่งเจียบสงบให้เด็กทำการบ้าน จัดบอร์ด หรือสถานที่ในการจัดแสดงผลงานต่าง ๆ ของเด็ก จัดสื่อ เกม หนังสือที่เหมาะสมกับเด็กในวัยนี้ ให้โอกาสเด็กได้ฝึกช่วยเหลือตนเอง ฝึกทักษะและมีส่วนร่วมช่วยรับผิดชอบงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ตามวัย

2. การสื่อสาร (Communication) หมายถึง หน้าที่รับผิดชอบพื้นฐานของสถานศึกษานั้นควรรวมถึงวิธีการสื่อสารอย่างหลากหลายจากสถานศึกษาไปยังบ้าน เช่น ข่าวสารจดหมายแจ้ง Email สมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม การโทรศัพท์ รวมถึงการให้ข้อมูลต่าง ๆ ด้วย เช่น หลักสูตร การจัดอบรมและกิจกรรมต่าง ๆ การเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ข่าวสารประจำสัปดาห์

ผู้ปกครองก็เช่นกัน การสื่อสารจากบ้านสู่สถานศึกษา ทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ซึ่งการติดต่อสื่อสารนี้ไม่ควรเป็นการสื่อสารเมื่อมีเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาเท่านั้น แต่ควรได้สื่อสารให้ครูได้รับทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้นที่บ้าน พัฒนาการของเด็ก ความสนใจของเด็ก ความรู้สึกของเด็กและผู้ปกครองเกี่ยวกับครู โรงเรียน กิจกรรม และการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ เช่น แหล่งเรียนรู้ วิทยากร ฯลฯ

3. อาสาสมัคร (Volunteering) หมายถึง การที่ผู้ปกครองอาสาสมัครสละเวลาและนำความเชี่ยวชาญหรือความสามารถต่าง ๆ เข้ามาช่วยกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก พัฒนาคู บุคลากร พัฒนสถานศึกษาและพัฒนาหรือเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง ช่องทางที่โรงเรียนได้จัดให้ผู้ปกครองอาสาสมัครเข้าร่วมได้ มีหลายรูปแบบหลายกิจกรรม เช่น จัดให้มีผู้ปกครองเครือข่ายเพื่อการติดต่อสื่อสาร เชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และร่วมกันจัดหรือทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนาเด็ก โรงเรียน ครู บุคลากร และผู้ปกครองด้วยกันเอง โดยผู้ปกครองสามารถอาสาเข้ามาเป็นกรรมการของผู้ปกครองเครือข่าย เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กที่โรงเรียน เช่น การจัดกิจกรรมเสริมหน่วยการเรียนรู้ของเด็ก การเข้ามาเล่านิทานให้เด็กฟัง การเข้ามาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และทักษะต่าง ๆ แก่เด็ก เป็นวิทยากร ฯลฯ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการหรือดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ของเด็ก ครู หรือผู้ปกครองด้วยกัน

4. การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home) หมายถึง ผู้ปกครองช่วยเด็ก ๆ ในการทำการบ้าน และตั้งเป้าหมายทางการศึกษาให้แก่เด็ก รวมถึงการเล่นเกม ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนและที่บ้าน ทำให้เด็กเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ได้รับการเรียนรู้ในแง่มุมรายละเอียดที่ต่างกัน เห็นว่าการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดเฉพาะที่โรงเรียน เกิดความต่อเนื่องในการฝึกทักษะและการเรียนรู้ ทั้งนี้สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น การเรียนรู้ที่บ้านต้องเป็นไปอย่างผ่อนคลาย สนุก มีความหมายต่อเด็ก เช่น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน เพื่อผู้ปกครองสามารถส่งเสริมต่อเนื่องได้ที่บ้านเสนอแนะกิจกรรม หนังสือ สื่อ ให้ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน ให้การบ้านที่เด็กต้องปฏิบัติสัมพันธ์หรือได้ทำร่วมกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง จัดโครงการ “ห้องสมุดในห้องเรียน” เพื่อให้เด็กขอยืมหนังสือกลับบ้านไปอ่านกับผู้ปกครอง หรือให้ผู้ปกครองเล่าให้ฟังได้ทุกวัน ผู้ปกครองควรได้กำหนดเวลาในการมีส่วนร่วมด้านนี้ที่บ้านอย่างเป็นระบบ พยายามตอบคำถามนักเรียนด้วยการช่วยให้เด็กทำกิจกรรมสำรวจสืบค้น เพื่อหาคำตอบร่วมกัน ศึกษาวิธีการใช้คำถามและระดับของคำถามที่ใช้เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดรวมทั้งศึกษาวิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างเหมาะสมกับวัย

ทั้งนี้ การบ้าน ไม่ได้หมายถึง งานที่ต้องทำคนเดียว แต่รวมถึงกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันกับสมาชิกที่บ้านหรือชุมชน ทำให้เกิดการเชื่อมโยงงานกับการเรียนรู้ที่สถานศึกษาและชีวิตจริงของนักเรียน ส่วน การช่วยเหลือที่บ้าน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนโดยให้กำลังใจ ตอบสนอง ชมเชย แนะนำ ดูแล และพูดคุย อภิปราย ไม่ใช่ “สอน” วิชาต่าง ๆ

5. การตัดสินใจ (Decision-making) หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในองค์กรผู้ปกครอง เช่น คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา หรือ สมาคมผู้ปกครอง และการตัดสินใจในนโยบาย ภาวะผู้นำ และการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของสถานศึกษา พัฒนาภาวะผู้นำให้แก่ผู้ปกครองและผู้แทนผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นกรรมการของคณะกรรมการอำนวยการของโรงเรียน หรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งเป็นกรรมการเครือข่าย เป็นกรรมการ โครงการต่าง ๆ เพื่อร่วมตัดสินใจเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมประเมินผลกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ รวมถึงการปฏิบัติงานการดำเนินงานของครู บุคลากร ผู้บริหาร และแนวทางการบริหาร โรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถสื่อสาร เชื่อมโยงครอบครัวกับผู้แทนผู้ปกครอง

“การตัดสินใจ” หมายถึง กระบวนการในการเป็นหุ้นส่วนที่จะร่วมมีมุมมองและปฏิบัติการสู่เป้าหมายเดียวกัน ตามวิสัยทัศน์ นโยบาย และหลักความเชื่อ ทฤษฎีของโรงเรียน เพื่อพัฒนาเด็กแต่ละคนสู่ศักยภาพที่สูงสุด

ส่วนกิจกรรม “ผู้ปกครองเครือข่าย” หมายถึง ผู้แทนผู้ปกครองที่ได้รับโอกาสและการสนับสนุนให้รับฟังและสื่อสารกับครอบครัวอื่น ๆ และกับโรงเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน รวมทั้งร่วมออกความคิดเห็น ตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ดังนั้น ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการสละเวลาเข้ามาเป็นกรรมการ หรืออย่างน้อยก็ร่วมให้ความคิดเห็น ตอบแบบประเมินผล ให้ข้อมูล และเสนอแนะอย่างสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการสื่อสารที่มีหลายทาง

6. การให้ความร่วมมือกับชุมชน (Collaborating with community) หมายถึง การที่ผู้ปกครองส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนกับทรัพยากร และการบริการของชุมชน สถานศึกษาทรัพยากร และการบริหารจากชุมชนในการเสริมสร้าง โปรแกรมของสถานศึกษา การดำเนินการของผู้ปกครอง และการพัฒนานักเรียน

ผู้ปกครองสามารถใช้ทรัพยากรและบริการของชุมชน ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กได้เสมอเมื่อมีโอกาส เช่น การพาเด็กไปดูชมนิทรรศการ หรือพิพิธภัณฑ์ ใช้บริการห้องสมุด สวนสาธารณะ หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของชุมชน เช่น

โครงการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย หรือการประหยัดทรัพยากร หรือการแสดงดนตรี ระบายหุ่นกระบอก ฯลฯ รวมถึงการพาเด็กไปทำบุญ สวดมนต์ หรือร่วมกิจกรรมศาสนาและประเพณีไทยต่าง ๆ อันจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ในบริบทของชุมชน รู้จักสถานที่ที่สามารถแสวงหาความรู้ คำตอบของข้อสงสัย หรือพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อเด็กจะได้รับประสบการณ์ตรง และเข้าใจได้ว่าการเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะที่บ้าน โรงเรียน หรือตำราเท่านั้น อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้รักชุมชน และช่วยเหลือสังคมที่ดีอีกด้วย

ความสำคัญและบทบาทของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ผู้ปกครองเป็นคนสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด สามารถที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก ได้แก่ ความต้องการในการดำรงชีวิตอยู่ ความต้องการด้านความรักและความอบอุ่น นอกจากนี้เด็กยังได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมภายในครอบครัว เด็กจะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพอย่างไรขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูที่บ้าน เป็นสำคัญ เมื่อคุณภาพของเด็กมีผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเป็นอย่างมากเช่นนี้ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก (ฉันทนา ภาคบังกช, 2531, หน้า 4-5)

กฤษยา ดันติผลาชีวะ (2542 อ้างอิงจาก Steinberg & Meyer, 1995, pp. 193-194) กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน ได้บ่งชี้อย่างชัดเจนถึงอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่มีผลต่อจิตสังคมของเด็กตามระยะของพัฒนาการว่า ในระยะปฐมวัยเด็กต้องการสร้างความรู้สึกไว้วางใจ หากผู้ปกครองให้โอกาสเด็ก ให้เด็กได้คิดริเริ่ม ให้เด็กมีความมั่นใจ เด็กจะเจริญเติบโตด้วยความมั่นใจในตนเองและความเป็นมิตรด้วย

รุ่ง แก้วแดง (2543, หน้า 172-173) ได้เปรียบเทียบความสำคัญของพ่อแม่จากคำสอนของพระพุทธองค์ว่า พ่อแม่คือครูคนแรกของเด็ก โดยเฉพาะแม่ เพราะการเรียนการสอนเริ่มต้นตั้งแต่ออยู่ในครรภ์ของแม่ และหลังจากที่เด็กเกิดจนถึงวัย 3 ขวบ พ่อแม่ยังมีบทบาทสูงในการเป็นครูคนแรกของลูก ลักษณะเด่นในความเป็นครูของพ่อแม่แตกต่างไปจากครูปกติหรือมีมากกว่าครูทั่วไป คือ พ่อแม่ให้ความรักความเอาใจใส่ต่อลูกอย่างมากจนยากที่จะหาความรักของครูอาชีพอื่นทดแทนได้ พ่อแม่เป็นครูของลูกตลอดเวลา คือ สามารถอบรมสั่งสอนลูกได้ตลอดเวลา ผู้ปกครองนอกจากดูแลร่างกายให้เจริญเติบโตแล้ว ยังเป็นผู้สร้างความเป็นคนที่สมบูรณ์ให้กับเด็กและสังคม ผู้ปกครองที่ดีเท่านั้นจึงมีโอกาสสร้างเด็กที่ดีกับสังคมได้

กิริติ บุญเจือ (2519, หน้า 52) การที่เด็กจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้สอดคล้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน การบริการทางการแพทย์ ตลอดจน

ความรักความอบอุ่น ความปลอดภัย ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบสิ่งเหล่านี้ในตอนแรก คือ บิดา มารดา เพราะบิดา มารดาเป็นผู้มีบทบาทความสำคัญในการเลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิดและปลูกฝังอุปนิสัย บุคลิกภาพ ตลอดจนความรู้สึกลึกซึ้งต่าง ๆ ทั้งในวัยเด็กและในเวลาต่อมา ผู้ปกครองซึ่งมีส่วนสำคัญ ในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยตรง

พัชรี สวนแก้ว (2536, หน้า 129-130) ให้นิยามของความสัมพันธ์กับผู้ปกครองในครอบครัวไว้ดังนี้

1. บุคคลในครอบครัวต้องมีความรักซึ่งกันและกัน
2. พยายามให้ความสนิทสนมและเป็นเพื่อนกับเด็ก โดยยอมรับว่าเด็กคนหนึ่ง ๆ มีความเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระที่จะคิดและทำสิ่งต่าง ๆ เช่นเดียวกับสมาชิกอื่นในบ้าน
3. แสดงความรักและชื่นชมเด็กอย่างจริงใจวาระต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
4. พึงมีความเข้าใจว่าสิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กนั้นจะส่งผลต่อลักษณะและบุคลิกภาพของเด็กโดยตรง
5. เข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัยเพื่อที่จะ ได้มีแนวทางในการประเมินความสามารถที่เด็กจะทำได้
6. ช่วงเวลาสำคัญของการฝึกให้เด็กได้ช่วยตนเองได้ดีที่สุด คือ ช่วงเวลาที่เด็กแสดงให้เห็นว่าเด็กเต็มใจและพร้อมที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นครั้งแรก
7. ให้เด็กทำตามความสามารถเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก เพื่อเด็กจะได้ประสบความสำเร็จในการทำงาน
8. จัดประสบการณ์ให้ตามวัยของเด็กโดยจัดกิจกรรมให้เด็กกระทำไปตามลำดับกิจกรรมง่าย ๆ เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือทำท่ายและทำให้เด็กสนใจที่อยากจะทำ
9. ให้กำลังใจโดยใช้วิธีการจูงใจให้กระทำอย่างนุ่มนวล ด้วยการชมเชย
10. ไม่นำเด็กไปเปรียบเทียบกับเด็กอีกคนหนึ่ง
11. ให้เด็กมีส่วนร่วมและช่วยในการทำงานบางอย่างที่เหมาะสมกับวัยร่วมกับผู้ใหญ่โดยใกล้ชิด

อรุณี หรดาล (2536, หน้า 9-12) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กและโรงเรียนดังนี้

1. ความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย มีดังนี้
  - 1.1 เด็กมีความรู้สึกปลอดภัยขณะที่อยู่ที่โรงเรียนเพราะผู้ปกครองมีความสนิทสนมกับบุคคลในโรงเรียน
  - 1.2 เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และมีความสนใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

- 1.3 เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเด็กได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็กทำให้เด็กมีสติปัญญาสูงขึ้น
  2. ความสำคัญต่อผู้ปกครองมีดังนี้
    - 2.1 ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แก่สถานศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานของตน
    - 2.2 ผู้ปกครองมีความกระตือรือร้นในการร่วมมือช่วยกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น
    - 2.3 ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาเพราะให้เด็กเห็นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
    - 2.4 ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพัฒนาเด็ก หลักการอบรมเลี้ยงดูซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้เด็กที่บ้านมากขึ้น
  3. ความสำคัญต่อสถานศึกษาปฐมวัย มีดังนี้
    - 3.1 สถานศึกษาปฐมวัยรู้ถึงความต้องการความสนใจของผู้ปกครอง สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตรงความต้องการ
    - 3.2 การที่ผู้ปกครองอาสาสมัครเข้ามาช่วยในสถานศึกษาทำให้อัตราส่วน จำนวนผู้ใหญ่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
    - 3.3 สถานศึกษาปฐมวัยอาจให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางเป็นแหล่งความรู้ให้แก่เด็กและครูได้
    - 3.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้คำนึงถึงตัวเด็ก (Child oriented) มากกว่าความรู้ด้านวิชาการที่จะให้เด็ก (Text oriented)
    - 3.5 การให้ข้อมูลย้อนกลับของผู้ปกครองช่วยให้ครูปรับปรุงการทำงานและความภาคภูมิใจในการทำงานมากขึ้น
- ประมวญ ดิฉินสัน (2536, หน้า 26-27) กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองว่า ผู้ปกครอง คือ ผู้ที่เข้าใจลูกดีที่สุด ย่อมให้การช่วยเหลือได้อย่างดีเมื่อลูกมีปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีส่วนในการช่วยเหลือการศึกษา มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองสามารถเป็นผู้ช่วยครูได้ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก เช่น กิจกรรมห้องสมุด ทักษะศึกษา นอกจากนี้ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษ สามารถช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างดี บ้านเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กในหลาย ๆ ด้าน สภาพแวดล้อมทางบ้านจึงมีความสำคัญต่อเด็ก สามารถสรุปได้ดังนี้
1. สภาพแวดล้อมทางบ้านมีผลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็ก เพราะเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมายจากบ้าน จากพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ถ้าสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ไม่ดี อาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากที่สังคมต้องการ

2. บ้านมีบทบาทสำคัญต่อเด็กในการรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ พ่อแม่ อาจช่วยจัดประสบการณ์ที่ดีให้เด็กรับรู้ เช่น การรู้จักช่วยเหลือตนเอง การอ่านหนังสือที่ดี การชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ การอบรมสั่งสอนจริยธรรม

3. บ้านมีความสำคัญในการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมโรงเรียนด้วย เช่น การร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ร่วมวางแผนงานของโรงเรียน การติดตามประเมินผล การดำเนินงานของโรงเรียน การพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

4. บ้านเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญ แหล่งทรัพยากร อาจเป็นบุคคล หรือ วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการศึกษาให้กับเด็กได้ เช่น เชิญผู้ปกครองที่มีความรู้เฉพาะด้าน มีประสบการณ์มาช่วยสอนนักเรียน นำนักเรียนเข้าเยี่ยมชมแหล่งความรู้และสถานการณ์ในชุมชน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537, หน้า 135-137) กล่าวถึง บทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็ก ดังนี้

1. ด้านพื้นฐานในการศึกษาอบรม การอบรมเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัวมีหลักการและวิธีการที่แตกต่างกันไป เนื่องจากแต่ละครอบครัวมีอาชีพ รายได้ แตกต่างกัน ความสามารถในการใช้จ่ายและบริโภคจึงแตกต่างกันด้วย ดังนั้นการให้ความรักความเอาใจใส่ รวมทั้งการปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ แก่เด็กจึงขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความประพฤติของเด็ก

2. ด้านการให้ความร่วมมือสนับสนุนโรงเรียน เช่น ผู้ปกครองจะเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน ให้การสนับสนุนด้านการเงินหรือแรงงาน ให้ความร่วมมือโดยเป็นคณะกรรมการการศึกษา เป็นวิทยากรช่วยเหลือด้านการสอน และช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน

3. การส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลาน ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการดูแลความประพฤติของเด็กร่วมกับทางโรงเรียน ให้การสนับสนุนส่งเสริมเรื่องการเรียนรู้ ให้ความรักความอบอุ่น ปลูกฝังค่านิยมความเชื่อที่ถูกต้อง ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้ใช้ชีวิตที่เหมาะสม

พนิจดา วีระชาติ (2542, หน้า 9-10) กล่าวว่า เมื่อเด็กเข้าสู่ระบบโรงเรียนแล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ยังมีความสำคัญในเรื่องการเรียนของเด็ก การส่งเสริมพัฒนาการและความเจริญงอกงามด้านการเรียนของเด็ก ดังนี้

1. เอาใจดูแลความประพฤติของนักเรียนให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน
2. ให้การสนับสนุนส่งเสริมเอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน
3. ให้ความรัก ความอบอุ่น และเอาใจใส่ดูแลนักเรียน

4. ปลุกฝังค่านิยม ความเชื่อมั่นให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของโรงเรียนและสังคม
5. เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน
6. ส่งเสริมให้เด็กใช้ชีวิตที่ถูกต้องและเหมาะสม

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความ ต้องการ ซึ่งผู้วิจัยสนใจในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะส่วนตัวของแต่ละบุคคลมีผลให้บุคคลมีความคิดเห็น ความรู้สึกและพฤติกรรมต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ แตกต่างกันไป จึงส่งผลให้มีความต้องการสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษามีส่วนสำคัญ เนื่องจากการศึกษามีส่วนทำให้คนเกิดความคิด ความรู้จักตนเอง รู้จักชีวิตเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ ระดับการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม ความคิด และความเชื่อของบุคคล จากการศึกษาของ ประพนอม ถาวรสิน (2549, หน้า 59) พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยรวมสูงทุกข้อ สอดคล้องกับมานี โชติมา (2546, หน้า 68) พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการในการจัดการศึกษาด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนต่ำกว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี นอกจากนั้น เบเวอร์ (Baver, n.d อ้างถึงใน วิไลวรรณ วิทยารธรรมวชิ, 2543, หน้า 45) ยังได้กล่าวไว้ว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาสูง มักคาดหวัง และส่งเสริมให้ลูกมีการศึกษาในระดับที่สูงด้วย เพราะถือว่าการศึกษาเป็นวิถีทางสำคัญในการก้าวสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน และเกียรติยศชื่อเสียงของลูกในอนาคต แต่ถ้าระดับการศึกษาของบิดามารดาต่ำก็จะขาดความรอบรู้ หรือมองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ทำให้ความคาดหวังทางการเรียนการศึกษาต่ำไปด้วย แต่จะมีความคาดหวังในเรื่องของการทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระ และหารายได้มากกว่า

สรุปจึงตั้งสมมติฐานระดับการศึกษาต่างกันตามความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต่างกัน

รายได้ของผู้ปกครอง

รายได้กับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากสิ่งที่กำหนดฐานะทางเศรษฐกิจได้ดีตัวหนึ่ง คือ รายได้ กล่าวคือ คนที่มีรายได้ดี หรือมีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์มาก ย่อมเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และมีรายได้สูง ย่อมมีอำนาจที่จะทำอะไร ๆ ได้มากกว่าคนที่มีรายได้ต่ำ เนื่องจากการคำนึงถึงเรื่องปากเรื่องท้องเสียก่อน เรื่องส่วนรวมซึ่งถือว่าเป็นสิ่งมาทีหลัง ดังนั้น รายได้จึงอาจเป็นตัวกำหนดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาดังจะเห็นได้จากการศึกษาของบพิตร ออม ไชยสง (2546, หน้า 72) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความคาดหวังการเข้ามามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ รุ่งรวี อภิบาลญาติ (2542, หน้า 35) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ซึ่งหมายถึงรายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน สุรัชชัย ใจชุ่มชื่น (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาและบริการของโรงเรียนอนุบาลประเสริฐสุข อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า เมื่อจำแนกตามรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านอำนาจการและบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จิรญา เกียรติศรีศรี (2549) ศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนิษฐา เปรมพงษ์ (2550) การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร โรงเรียนเครือข่ายกษัตริย์พระมหากษัตริย์ของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้
  - 1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้น พบว่า ผู้ปกครองเข้าร่วมการปฐมนิเทศมากที่สุด รองลงมาเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมการเสริมสร้างสุขภาพนักเรียนน้อยที่สุดตามลำดับ โดยผู้ปกครองสามารถมาร่วมกิจกรรมได้เป็นบางครั้ง

1.2 การได้รับความรู้จากการอบรม พบว่า ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับนโยบาย การเรียนการสอนของโรงเรียนมากที่สุด รองลงมา เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และการเลือกซื้อ ของเล่นสำหรับเด็กน้อยที่สุดตามลำดับ โดยจัดในวันเสาร์ ใช้เวลาครึ่งวัน ในรูปแบบการประชุม และลงมือปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวเด็ก

1.3 การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครอง ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารทางจดหมาย รองลงมาสมุดสื่อสาร และจากคณะกรรมการ โรงเรียน น้อยที่สุดตามลำดับ

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน ผลจากการวิเคราะห์ ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยการอ่านให้กับเด็ก พบว่า ผู้ปกครอง ได้จัดหาหนังสือภาพให้เด็กดูมากที่สุด รองลงมาเป็นการอ่านหนังสือให้เด็กฟังก่อนนอน และการพาเด็กไปห้องสมุดน้อยที่สุดตามลำดับ

2.2 การมีส่วนร่วมในการเสริมความรู้ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากโรงเรียน และการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน พบว่า ผู้ปกครองได้ดูแลทำการบ้านมากที่สุด รองลงมาเป็นการสนทนา เกี่ยวกับสิ่งที่เด็กเรียนมา และการจัดหาสื่อการเรียนให้น้อยที่สุดตามลำดับ

2.3 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก พบว่า ผู้ปกครอง ส่งเสริมให้เด็กออกกำลังกายและเล่นมากที่สุด รองลงมาเป็นการฝึกให้เด็กรักษาความสะอาดของ ร่างกาย และสอนให้เด็กระมัดระวังความปลอดภัยในขณะที่เล่นน้อยที่สุดตามลำดับ

2.4 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ และสังคมของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองได้ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเองมากที่สุด รองลงมาเป็นการฝึกให้เด็กช่วยเหลือ ตนเอง และการให้เด็กรับผิดชอบงานบ้านตามความเหมาะสมน้อยที่สุดตามลำดับ

2.5 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก พบว่า ผู้ปกครอง สนใจในการอ่านและการเขียนของลูกมากที่สุด รองลงมาเป็นการสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กสนใจ และช่วยค้นแหล่งเรียนรู้ให้น้อยที่สุดตามลำดับ

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา พบว่า ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ สนับสนุน และปฏิบัติตามข้อกำหนดของโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็น อาสาสมัคร ส่วนการเข้ามาเป็นวิทยากรมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

สุชาติ มีสมบัติ (2551) ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะพานยูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

2. ในส่วนที่ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วม มี 3 องค์ประกอบ คือ หลักการในการกำหนดรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

3. ในส่วนที่ 2 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ให้แพร่หลาย และจัดให้มีงบประมาณเพื่อการวิจัย ติดตามผลอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของโรงเรียน

4. ในส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ประกอบด้วย ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีทักษะในการสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจและมีวิสัยทัศน์ บุคลากรทุกคน ในโรงเรียนปฏิบัติตนเหมาะสมตามบทบาท ร่วมมือกันในการปฏิบัติงานกับผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาที่เปิดโอกาสสนับสนุนกิจกรรมของผู้ปกครอง

ทิพย์ทิวา วุฒิวัย (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.23 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 45.06 อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 49.36 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 5,001 บาท ร้อยละ 38.63 ระดับการศึกษาประถมศึกษาและต่ำกว่า ร้อยละ 65.67 และระดับชั้นเรียนของบุตรหลาน มัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 24.03

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านกิจการนักเรียน และด้านการบริหารทั่วไปตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนในระดับชั้นเรียน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนผู้ปกครองที่มี เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน

จารุณี วิกุล (2551) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กเล็กในการพัฒนา การเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลวังตามัว อำเภอมือง จังหวัดนครพนม โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์การบริหารส่วนตำบลวังตามัวในปีการศึกษา 2551 รวมทั้งสิ้น 153 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กเล็กในการพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังตามัว ในภาพรวม พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ผู้ปกครองเด็กมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านวิชาการและลำดับสุดท้าย คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วมตามภูมิหลังของผู้ปกครองเด็ก พบว่า

1. ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลวังตามัว ในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน
2. ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลวังตามัว ในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน
3. ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลวังตามัว ในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านบุคลากร ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลวังตามัว ในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านวิชาการ และด้านการมีส่วนร่วม

5. ผู้ปกครองเด็กเล็กที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลวังตามัว ในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

พิศมัย ปั้นน้อย (2550) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ (ฉิ่งนาวิกอนุสรณ์) ศรีราชา จำแนกตามระดับชั้นเรียน คือ ระดับชั้นอนุบาลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา และระดับชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครอง จำนวน 553 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ (ฉิ่งนาวิกอนุสรณ์) อำเภอศรีราชา จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นเรียนของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียน

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ (ฉิ่งนาวิกอนุสรณ์) อำเภอศรีราชา จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นเรียนของนักเรียน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ในภาพรวม 4 ด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและระดับชั้นประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกันทั้ง 4 ด้าน ส่วนผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัศึกษากับระดับชั้นอนุบาลศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียน

ปัญญา อินทศรี (2553) ศึกษาความคาดหวังของชุมชนต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของชุมชนต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านงานการเรียนการสอน งานกิจการนักเรียน งานบริหารงานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานอาคารสถานที่ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของชุมชนต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคาม จำนวน 364 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุมชนมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวม 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม .60

2. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีเพศที่ต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในด้านงานการเรียนการสอน งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์ชุมชน และงานอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านงานบริหารบุคลากร งานธุรการและการเงิน มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในภาพรวมมีความคาดหวังมาก แต่เพศชายมีระดับความคาดหวังมากกว่าเพศหญิง

3. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในภาพรวมมีความคาดหวังมาก ซึ่งกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป นั้นมีระดับความคาดหวังมากที่สุด

4. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในภาพรวมมีความคาดหวังมาก ซึ่งกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญาตรีนั้น มีระดับความคาดหวังมากที่สุด

5. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ในด้านงานการเรียนการสอน งานกิจการนักเรียน งานบริหารบุคลากร งานธุรการและการเงิน และงานความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนในด้านงานอาคารสถานที่ที่มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน ในภาพรวมมีความคาดหวังมาก ซึ่งกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมนั้นมีระดับความคาดหวังมากที่สุด

6. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในด้านงานการเรียนการสอน งานกิจการนักเรียน งานบริหารบุคลากร งานธุรการและการเงิน และงานอาคารสถานที่ โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านงานความสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในภาพรวมมีความคาดหวังมาก ซึ่งกลุ่มรายได้ 10,001-1,5000 บาท นั้นมีระดับความคาดหวังมากที่สุด

บุญฉัตร เตือนกลาง (2552) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะและวัฒนธรรม และด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ส่วนด้านบริหารจัดการ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อย

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ สถานภาพการสมรส และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ขณะที่ผู้ปกครองที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลลาดใหญ่ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จิรนนท์ ปลุกกลาง (2552) ศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลทัพรั้ง อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลทัพรั้ง อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 150 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลทัพรั้ง อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีพัฒนาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีพัฒนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ และพัฒนาการด้านสังคม

2. ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

จากงานเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยพบว่า มีงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

บุฟอร์ด (Buford, 1977, p. 5688-A) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติคล้อยกันหลายประการ คือ 1) สภาพของเด็กก่อนเรียนจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาใน โปรแกรมการเรียนอนุบาล 2) การเรียนการสอนในชั้นอนุบาลควรจะได้เน้นในเรื่องพัฒนาการทางอารมณ์ จิตวิทยาเด็กเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และลำดับต่อไป คือ พัฒนาการทางร่างกาย 3) ควรมีกิจกรรมที่จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มากที่สุด

อัลเบอรี (Albury, 1977, p. 5678-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์สำหรับก่อตั้งโรงเรียนอนุบาลประจำตำบล วิจัยเพื่อศึกษาประวัติการจัดตั้ง โรงเรียนอนุบาลเพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างเครื่องมือบริหารโรงเรียนอนุบาลในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ผลการวิจัยพบว่า หลักเกณฑ์ในการตั้งโรงเรียนอนุบาล ต้องพิจารณาถึงงบประมาณ การสรรหาครู โครงสร้างของหลักสูตร การผลิตอุปกรณ์ การรับรองวิทยฐานะ จำนวนนักเรียน ตำราเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ไปยังผู้ปกครอง การประเมิน การปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของชุมชน

การ์เซีย (Garcia, 1985 อ้างถึงใน วัชรภรณ์ พยัคฆ์เมธี, 2546, หน้า 37-38) ได้ศึกษาเพื่อตอบสนองความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร์โตริกัน ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ คือ 1) ด้านหลักสูตรควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรมที่ภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศตนเอง และควรให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์ 2) ด้านการเรียนการสอน ครูเป็นผู้แนะนำวิธีการปฏิบัติในการเรียนรู้ และควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปฐมวัย โดยเฉพาะ 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

คาลอมบ์ (Coulomb, 1995 อ้างถึงใน บรรจง ชาภูวงศ์, 2539) ได้กล่าวถึงความร่วมมือของผู้ปกครองว่า เป็นกุญแจสู่ความสำเร็จของโรงเรียน ครูซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ปกครองมักจะแสวงหาความร่วมมือและแนวทางในการที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ โรงเรียนมีความต้องการร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในคราวจำเป็น การกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนมีเหตุผลสำเร็จอยู่ 2 ประการ ในการกระตุ้นให้

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษา ความร่วมมือเชิงสนับสนุนของผู้ปกครองนักเรียน จะส่งผลดีให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องอาสาสมัครที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนนั้นจะส่งผลโดยตรงต่อเป้าหมายและการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน

จากผลการวิจัยในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่เหมาะสมตามวัย ให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จากผลการวิจัยส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัยนำเสนอเป็นขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 115 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอแกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 89 คน โดยการสุ่มแบ่งชั้นตามระดับชั้น ของนักเรียนดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองระดับชั้นปฐมวัยของ โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

ระดับชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อนุบาลปีที่ 1	47	36
อนุบาลปีที่ 2	68	53
รวม	115	89

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ใน 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยให้คะแนนของมาตราส่วน มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อยที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

- ระดับ 5 คะแนน มีค่าเท่ากับ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 คะแนน มีค่าเท่ากับ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 คะแนน มีค่าเท่ากับ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 คะแนน มีค่าเท่ากับ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 คะแนน มีค่าเท่ากับ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดและดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จากเอกสารและตำราทั้งในและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามเนื้อหาของการวิจัย
2. ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามเนื้อหาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
3. นำแบบสอบถามที่ได้ร่างขึ้นนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

- 3.1 ดร.สมุทร ชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 3.2 นายสุทธิศักดิ์ ดันงามศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปราจีนบุรี เขต 2
- 3.3 นายประดิษฐ์ ช่างเป็ย ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปราจีนบุรี เขต 2

4. เสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) คัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปเป็นคำถามที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป วิเคราะห์ข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ปรากฏว่า แบบสอบถามตอนที่ 2 วัดระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .20-.61 ซึ่งเป็นค่าอำนาจจำแนกที่ยอมรับได้

7. นำเครื่องมือที่ผ่านการหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) โดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ปรากฏว่าแบบสอบถามตอนที่ 2 วัดระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .80 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้

8. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหาร โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
3. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น 89 ฉบับ ได้รับคืน 89 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนประมาณ 5 ระดับ (Rating scale) ดังนี้
  2. นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)
    - 4.51-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
    - 3.51-4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมาก
    - 2.51-3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
    - 1.51-2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อย
    - 1.00-1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ดังนี้

1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครองใช้การวิเคราะห์ (t -test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
SD	หมายถึง	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	หมายถึง	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	หมายถึง	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที (t -distribution)
p	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยใช้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ จำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง

สถานภาพผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	59	66.29
- ปริญญาตรีขึ้นไป	30	33.71
รวม	89	100.00
รายได้		
- ต่ำกว่า 15,000 บาท	57	64.04
- 15,000 บาทขึ้นไป	32	35.95
รวม	89	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 66.29 และผู้ปกครองส่วนมากมีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 64.04

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยใช้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	$n = 98$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการเลี้ยงดู	3.75	0.74	มาก	2
2. ด้านการสื่อสาร	3.64	0.73	มาก	3
3. ด้านอาสาสมัคร	2.87	0.65	ปานกลาง	6
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	3.77	0.64	มาก	1
5. ด้านการตัดสินใจ	2.89	0.61	ปานกลาง	5
6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน	3.40	0.83	ปานกลาง	4
รวม	3.39	0.80	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร และด้านการเรียนรู้ที่บ้าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเลี้ยงดู โดยรวมและรายข้อ

ด้านการเลี้ยงดู	<i>n</i> = 98		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ	4.12	0.60	มาก	1
2. ฝึกทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันให้แก่เด็ก เช่น ดัดกระดุม รูดซิป ใส่ถุงเท้า รองเท้า	4.03	0.65	มาก	2
3. มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็ก	3.42	0.69	ปานกลาง	6
4. แนะนำเอาใจใส่ เกี่ยวกับงานที่เด็กได้รับมอบหมายให้กลับมาทำที่บ้าน	3.48	0.81	ปานกลาง	5
5. จัดหาและแนะนำการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ให้แก่เด็ก	3.88	0.72	มาก	3
6. ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เช่น อ่านหนังสือ นิทานให้เด็กฟัง จัดหาหนังสือสำหรับเด็กไว้ที่บ้าน	3.55	0.67	มาก	4
รวม	3.75	0.74	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเลี้ยงดู โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็ก และข้อที่แนะนำเอาใจใส่เกี่ยวกับงานที่เด็กได้รับมอบหมายให้กลับมาทำที่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการสื่อสาร โดยรวมและรายข้อ

ด้านการสื่อสาร	<i>n</i> = 98		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน	3.81	0.80	มาก	1
2. เข้าร่วมในการประชุมผู้ปกครอง	3.72	0.88	มาก	2
3. เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	3.71	0.69	มาก	3
4. เข้าร่วมอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	3.46	0.69	ปานกลาง	5
5. มีการจัดทำหรือเตรียมเอกสารต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียน เมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือ	3.44	0.58	ปานกลาง	6
6. ให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็กร่วมกับครู	3.70	0.66	มาก	4
รวม	3.64	0.74	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการสื่อสาร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่เข้าร่วมอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และข้อที่มีการจัดทำหรือเตรียมเอกสารต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียนเมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านอาสาสมัคร โดยรวมและรายข้อ

ด้านอาสาสมัคร	n = 98		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	3.30	0.66	ปานกลาง	1
2. ช่วยจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ของเด็ก ตามความเหมาะสมให้กับทางโรงเรียน	2.66	0.58	ปานกลาง	5
3. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ปกครองด้วยกัน	2.91	0.62	ปานกลาง	3
4. มีส่วนร่วมในการพาเด็กไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ นอกสถานศึกษา	2.84	0.60	ปานกลาง	4
5. เป็นวิทยากรพิเศษในด้านที่ตนเองถนัด	2.52	0.50	ปานกลาง	6
6. ร่วมพัฒนาหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในโรงเรียน	2.96	0.64	ปานกลาง	2
รวม	2.87	0.65	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
ด้านอาสาสมัคร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	n = 98		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. เปิดโอกาสให้ครูไปเยี่ยมบ้านและรับการเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน	4.12	0.56	มาก	2
2. จัดกิจกรรมที่เด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองหรือสมาชิกในบ้าน	3.99	0.63	มาก	3
3. ส่งเสริมกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมที่บ้าน เช่น มารยาททางสังคม การทำความเคารพผู้ใหญ่	4.15	0.44	มาก	1
4. นำข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กจากที่โรงเรียนเพื่อมาส่งเสริมต่อเองที่บ้าน	3.37	0.59	ปานกลาง	6
5. จัดกิจกรรมให้เด็กได้สำรวจ สืบค้น กระตุ้นความคิด เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เหมาะสมตามวัย	3.52	0.59	มาก	4
6. วางแผนการศึกษาเพื่อตั้งเป้าหมาย เช่น การเรียนพิเศษ หลังเลิกเรียน	3.48	0.53	ปานกลาง	5
รวม	3.77	0.64	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่นำข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กจากที่โรงเรียนเพื่อมาส่งเสริมต่อเองที่บ้าน และข้อที่วางแผนการศึกษาเพื่อตั้งเป้าหมาย เช่น การเรียนพิเศษหลังเลิกเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการตัดสินใจ	<i>n</i> = 98		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการของห้องเรียน	3.02	0.71	ปานกลาง	2
2. การเสนอแนะในการวางแผนบริหารงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.94	0.63	ปานกลาง	3
3. มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการเครือข่ายในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ	2.83	0.55	ปานกลาง	4
4. เสนอแนะแนวทางการวางแผนในการบริหารงานของโรงเรียน	2.71	0.66	ปานกลาง	5
5. ร่วมประเมินแฟ้มสะสมผลงานเด็กกับครูประจำชั้น	3.17	0.46	ปานกลาง	1
6. ร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียน	2.69	0.51	ปานกลาง	6
รวม	2.89	0.61	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 ด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน	<i>n</i> = 98		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การพาเด็กไปแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน	3.51	0.68	มาก	4
2. พาเด็กไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีไทย	3.76	0.74	มาก	2
3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและสนับสนุนการใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้	3.25	0.51	ปานกลาง	5
4. วางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้	2.51	0.79	ปานกลาง	6
5. ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากร ในท้องถิ่น	3.55	0.78	มาก	3
6. ปลุกฝังให้เด็กรักและช่วยเหลือชุมชน	3.83	0.68	มาก	1
รวม	3.40	0.83	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่พัฒนา แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ และข้อที่วางแผน ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง							
	ต่ำกว่าปริญญาตรี (n = 59)				ปริญญาตรีขึ้นไป (n = 30)			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการเลี้ยงดู	3.82	0.71	มาก	1	3.60	0.77	มาก	2
2. ด้านการสื่อสาร	3.66	0.68	มาก	3	3.59	0.82	มาก	3
3. ด้านอาสาสมัคร	2.82	0.67	ปานกลาง	6	2.96	0.60	ปานกลาง	5
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	3.76	0.66	มาก	2	3.79	0.60	มาก	1
5. ด้านการตัดสินใจ	2.90	0.62	ปานกลาง	5	2.88	0.60	ปานกลาง	6
6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน	3.41	0.79	ปานกลาง	4	3.38	0.91	ปานกลาง	4
รวม	3.40	0.79	ปานกลาง		3.37	0.80	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยในระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านอาสาสมัคร ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน รองลงมา คือ ด้านการเลี้ยงดู และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการศึกษา				<i>t</i>	<i>p</i>
	ต่ำกว่าปริญญาตรี (<i>n</i> = 59)		ปริญญาตรีขึ้นไป (<i>n</i> = 30)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านการเลี้ยงดู	3.82	0.72	3.60	0.77	2.58*	.01
2. ด้านการสื่อสาร	3.66	0.68	3.59	0.82	0.77	.43
3. ด้านอาสาสมัคร	2.82	0.67	2.96	0.60	-2.59*	.01
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	3.76	0.66	3.79	0.60	-0.65	.51
5. ด้านการตัดสินใจ	2.90	0.62	2.88	0.60	0.27	.78
6. ด้านการให้ความร่วมมือ กับชุมชน	3.41	0.79	3.38	0.91	0.33	.73
รวม	3.40	0.79	3.37	0.80	0.96	.34

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ยกเว้น ด้านการเลี้ยงดู และด้านอาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง
โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	รายได้ของผู้ปกครอง							
	ต่ำกว่า 15,000 บาท (n = 57)				15,000 บาทขึ้นไป (n = 32)			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการเลี้ยงดู	3.82	0.72	มาก	1	3.63	0.77	มาก	2
2. ด้านการสื่อสาร	3.67	0.69	มาก	3	3.58	0.80	มาก	3
3. ด้านอาสาสมัคร	2.82	0.68	ปานกลาง	6	2.95	0.60	ปานกลาง	5
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	3.77	0.66	มาก	2	3.78	0.61	มาก	1
5. ด้านการตัดสินใจ	2.90	0.63	ปานกลาง	5	2.89	0.59	ปานกลาง	6
6. ด้านการให้ความร่วมมือ กับชุมชน	3.41	0.78	ปานกลาง	4	3.38	0.91	ปานกลาง	4
รวม	3.40	0.80	ปานกลาง		3.37	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท
และรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป โดยในรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท เรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่
ด้านการเลี้ยงดู รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านอาสาสมัคร
ส่วนรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน รองลงมา คือ
ด้านการเลี้ยงดู และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปราจีนบุรีเขต 2 จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	รายได้ของผู้ปกครอง				<i>t</i>	<i>p</i>
	ต่ำกว่า 15,000 บาท		15,000 บาทขึ้นไป			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านการเลี้ยงดู	3.82	0.72	3.63	0.77	2.2*	.02
2. ด้านการสื่อสาร	3.67	0.69	3.58	0.80	0.91	.36
3. ด้านอาสาสมัคร	2.82	0.68	2.95	0.60	-2.6*	.00
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	3.77	0.66	3.78	0.61	-0.29	.77
5. ด้านการตัดสินใจ	2.90	0.63	2.89	0.60	0.14	.88
6. ด้านการให้ความร่วมมือ กับชุมชน	3.41	0.78	3.38	0.91	0.41	.67
รวม	3.40	0.81	3.37	0.79	.934	.353

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ยกเว้น ด้านการเลี้ยงดู และด้านอาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดูเด็ก ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การเทียบตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบค่าที (t -test) โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สรุป

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 สรุปผลได้ ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร และด้านการเรียนรู้ที่บ้าน อยู่ในระดับมาก ดังนี้

- 1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเลี้ยงดู โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็ก และข้อที่แนะนำเอาใจใส่เกี่ยวกับงานที่เด็กได้รับมอบหมายให้กลับมาทำที่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการสื่อสาร
โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่เข้าร่วมอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริม
พัฒนาการของเด็ก และข้อที่มีการจัดทำหรือเตรียมเอกสารต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียนเมื่อทางโรงเรียน
ขอความร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านอาสาสมัคร
โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง

1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้
ที่บ้าน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่นำข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของเด็ก
จากที่โรงเรียนเพื่อมาส่งเสริมต่อเนืองที่บ้าน และข้อที่วางแผนการศึกษาเพื่อตั้งเป้าหมาย เช่น
การเรียนรู้พิเศษหลังเลิกเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 ด้านการตัดสินใจ
โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง

1.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการให้
ความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่พัฒนาแหล่งเรียนรู้
ในชุมชนและสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ และข้อที่วางแผนในการสร้าง
ความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตาม
ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการเลี้ยงดู
และด้านอาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตาม
รายได้ พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย

โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการเลี้ยงดู และด้าน อาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสามารถแปลผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร และด้านการเรียนรู้ที่บ้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาประกอบด้วยหน่วยงาน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทั้งจากส่วนกลางและภูมิภาค รวมทั้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและการกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2541-2559) ในระดับปฐมวัยซึ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชนเอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันทางศาสนาสถานประกอบการและสถาบันทางสังคมในท้องถิ่นมีสิทธิและ ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, ม.ป.ป., หน้า 3 อ้างถึงใน เยาวนุษ ทานาม, 2545) สอดคล้องกับงานวิจัยของผานิต นาคลำภา (2555, หน้า 70) ได้ศึกษาการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเขาคันทรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาของโรงเรียนบ้านเขาคันทรงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง สอดคล้องกับประยูร จันทร์เดช (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพัทธยาอรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพัทธยาอรุโณทัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของเอกสิงห์ ชัยยศ (2551) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ

โรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเดีระ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเดีระ) ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชน บ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเลี้ยงดู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการเลี้ยงดูเป็นด้านที่เป็นภาระหน้าที่พื้นฐานของผู้ปกครอง ในเรื่องของการจัดหาอาหารที่มีคุณภาพ การหาที่อยู่ที่เหมาะสม การดูแลสุขภาพของเด็ก รวมไปถึง การฝึกฝนเด็กให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหารเอง เข้าห้องน้ำเอง แต่งกายด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของมณีรัตน์ วงศ์หงส์ (2554) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการเลี้ยงดู อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิศมัย บัณฑิตน้อย (2550) ที่ศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนในโรงเรียน อนุบาลบ้านบางพระ (ฉิ่งนาวิกอนุสรณ์) ศรีราชา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน อยู่ในระดับมาก

1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชน บ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ การมีส่วนร่วมในการสื่อสารเป็นช่องทางที่ทำให้ง่าย ในการที่ผู้ปกครองจะรับข้อมูลข่าวสารจากทางโรงเรียน หรือโรงเรียนแจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่ผู้ปกครอง สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของมณีรัตน์ วงศ์หงส์ (2554) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 ด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอ แก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก

1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชน บ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านอาสาสมัคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองมีภาระหน้าที่ ที่ต้องใช้เวลาในการทำงาน หาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาในการร่วมเป็นอาสาสมัครของทางโรงเรียน สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของนริสา รอดบำรุง (2558) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ะยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ะยอง เขต 2 ในด้านการอาสาสมัคร อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรองกาญจน์ เขิญชัยชिरากุล (2552) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน เอกชน ในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนเอกชน ในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ ด้านอาสาสมัคร อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชน บ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษาของเด็ก โดยเน้นกิจกรรมที่บ้านและชุมชนที่สนับสนุนทักษะการเรียนรู้ และช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ ในด้านการเรียน สอดคล้องกับการวิจัยของมณีนรัตน์ วงศ์หงส์ (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ะยอง เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนอนุบาลระยอง ด้านการเรียนรู้ที่บ้านอยู่ในระดับมาก และการวิจัยของนวิยา วาจาสัตย์ (2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน อยู่ใน ระดับมาก

1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชน บ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำเป็นต้องอาศัยเวลา การเสียดสี ความรู้ความสามารถในการกล้าคิด กล้าแสดงออก รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ปกครองกับ โรงเรียน ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจทั้งสิ้น สอดคล้องกับผลการวิจัย ของนริสา รอดบำรุง (2558) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ของโรงเรียนในเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ในด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรองกาญจน์ เชิญชัยชिरากุล (2552) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

1.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ปกครองมีภาระต้องประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวและในแต่ละอาชีพ ก็มีเวลาในการทำงานที่ไม่เท่ากัน การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุมชนจึงไม่สามารถทำได้ รวมไปถึงบางกิจกรรมอาจมีค่าใช้จ่ายซึ่งหลายครอบครัวไม่มีความพร้อม และวัยของเด็กเองอยู่ในวัยที่ทำกิจกรรมกับชุมชนหรือ ใช้ภูมิปัญญาต่าง ๆ ของชุมชนได้อย่างจำกัด สอดคล้องกับผลการวิจัยของนวิชา วาจาสัตย์ (2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่าด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของนริศารอดบำรุง (2558) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ในด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ส่วนมากเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน จึงมีความเข้าใจและรู้จักโรงเรียนเป็นอย่างดี อีกทั้งปัจจุบันผู้ปกครองทุกคนเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลาน ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของเด็ก ไม่ว่าจะจบระดับชั้นการศึกษาใด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเอวิกา เทพสวัสดิ์ (2557) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านห้วยปราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านห้วยปราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนริสา รอดบำรุง (2558) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในเครือข่ายแก่งบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือข่ายแก่งบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีรายได้พอที่จะเป็นทุนการศึกษาของบุตรหลาน รวมไปถึงการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในเรื่องของการเรียนฟรี โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอกสิงห์ ชัยยศ (2551) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเจริญ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนริสา รอดบำรุง (2558) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแก่งบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในเครือข่ายแก่งบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. ด้านการเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญต่อการเลี้ยงดูอย่างต่อเนื่อง เมื่อเด็กได้รับการดูแลเอาใจใส่ ทั้งที่อยู่อาศัยเหมาะสม สุขภาพอนามัยดี และได้รับสารอาหารที่ครบถ้วน จะทำให้เด็กพร้อมต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาสมองของเด็กต่อไป
2. ด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสาร และเข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนควรส่งเสริมการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ให้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยบอกถึงประโยชน์ที่ผู้ปกครองจะได้รับ เพื่อให้ผู้ปกครองกระตือรือร้น ในการให้ความร่วมมือกับ โรงเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา และแก้ไขปัญหา ถ้าเด็กเกิดปัญหาได้อย่างรวดเร็ว
3. ด้านอาสาสมัคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ปกครองคิดว่าโรงเรียนเป็นของทุกคน และทุกคนมีส่วนร่วมสร้างการศึกษาที่ดีให้แก่เด็ก ไม่ว่าจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน ร่วมกันเป็นหูเป็นตา เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการจัดการศึกษา รวมไปถึงการสละเวลาเพื่อลูกหลาน ในการเป็นวิทยากรในด้านที่ตนเองถนัด
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โรงเรียนควรส่งเสริมให้การเรียนรู้ที่บ้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยบอกให้ผู้ปกครองทราบถึงประโยชน์ของการเรียนรู้ และเด็กสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ โดยไม่คิดว่าการเรียนการสอนเป็นภาระหน้าที่ของครูเพียงคนเดียว เพราะเด็กนั้นสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ผู้ปกครองควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้กระตุ้นความคิด และควรวางแผนการศึกษาต่อเพื่อคอยสนับสนุนเด็กตามความเหมาะสม
5. ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนควรบอกถึงประโยชน์ ในการเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา ทุกข้อเสนอแนะ ทุกการตัดสินใจของผู้ปกครอง ล้วนมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลาน ให้ผู้ปกครองสละเวลามาเป็นส่วนสำคัญ ในการขับเคลื่อนการศึกษาของโรงเรียน ร่วมกันคิด ร่วมกันสร้าง ร่วมกันทำให้เกิดประโยชน์ มากขึ้น
6. ด้านการให้ความร่วมมือชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนควรนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ติดต่อประสานงานขอความร่วมมือจากชุมชน ในการเป็นวิทยากรให้ความรู้ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น และควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญ ของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีในชุมชน และปลูกฝังให้เด็กรักและช่วยเหลือชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของเขตคุณภาพนาดี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2
2. ควรศึกษากระบวนการสร้างความตระหนักในการเป็นอาสาสมัครของโรงเรียนในเขตคุณภาพนาดี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2544). *การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.
- กรองกาญจน์ เชิญชัยวิชรากุล. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษฎา การะเกด. (2551). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านฝายท่า จังหวัดพังงา: กรณีศึกษาการสร้างควมรับผิดชอบต่อนตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิริติ บุญเจือ. (2519). *จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- ขนิษฐา เปรมพงษ์. (2550). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร โรงเรียนเครือข่ายกนิณีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ*. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารุณี วิกุล. (2551). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กเล็กในการพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลวังตามัว อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- จิตรา วิเชียร. (2551). *ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กไทย*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรญา เกียรติศรีศรี. (2549). *ความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรนนท์ ปลุกกลาง. (2552). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลทัพรั้ง อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทิพย์ทิวา วุฒิวัย. (2551). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ชนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). *บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา*. *The City Journal*, 4(85), 29.
- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2559). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). *บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นริสา รอดบำรุง. (2558). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในเครือข่ายแก่งหลวงบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นวลศรี งามทรัพย์. (2552). *ปัจจัยจูงใจที่ทำให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมกับการเรียนกรณีศึกษา โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล จังหวัดนครปฐม*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นวิยา วาจาสัตย์. (2556). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิตยา ประพุดติกิจ. (2539). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.
- บพิตร ออมไธสง. (2546). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บวร เทศารินทร์. (2552). *การจัดบรรยากาศชั้นเรียน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.sobkroo.com.main10php>
- บึงอร เทพเทียน และปิยฉัตร ตระกูลวงษ์. (2550). การดูแลเด็กปฐมวัยของประเทศไทย. *วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา*, 5(3), 167-176.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. *วารสารการวัดผลการศึกษา มศว. มหาสารคาม*, 3(1), 22-24.
- บุญตั้ง อุ่นแก้ว. (2537). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลในจังหวัดเพชรบูรณ์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญณภัทร์ เดือนกลาง. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2544). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สักนังงานปฏิรูปการศึกษา.
- ประนอม ถาวรสิน. (2549). *ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประมาญ ดิลกสินัน. (2536). *เมื่อลูกรักได้ครูดี*. กรุงเทพฯ: พับลิคบิสิเนส พรินท์.
- ประยูร จันทร์เดช. (2549). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทลุงอรรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ประยูร ศรีประสาธน์. (2542). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปัญญา อินทศรี. (2553). *ความคาดหวังของชุมชนต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ผานิต นาคลำภา. (2555). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเขาคันทรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนิจดา วีระชาติ. (2542). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรีเมียมอีสต์.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). *จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: กวางมล.
- พาณี ศิริสวัสดิ์. (2551). *ทัศนะของผู้ปกครองต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสตรีวุฒิสึกศึกษา สังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พิศมัย ปั้นน้อย. (2550). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านพระ (กิ่งนาวิกอนุสรณ์) ศรีราชา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- มณีนรัตน์ วงศ์หงส์. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มามี โชติมา. (2546). *การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- เขาวนุช ทานาม. (2545). *การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนภาษาจีน*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิบัติการศึกษไทย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มติชน.
- รุ่งรวี อภิบาลญาติ. (2542). การศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลาน
เข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน กรณีศึกษา โรงเรียนประดิษฐ์ศึกษา อำเภอบางบาล
จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์. (2559). แผนปฏิบัติงานประจำปี โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์.
ปราจีนบุรี: โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์.
- วัชรภรณ์ พยัคฆ์เมธี. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์
ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลภา พรหมฤทธิ์. (2550). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา
ในการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อำเภอบางบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- วิภา วาจาสิทธิ์. (2550). ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิไลวรรณ วิทยาธรรมชัย. (2543). การศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาต่อพฤติกรรมของ
นักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
จิตวิทยาการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิวรรณ สารกิจปรีชา. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับ
พฤติกรรมมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลกู่ไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย วีระศิลป์. (2550). ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความต้องการของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ โรงเรียนบ้านบางแสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สมประสงค์ บูรพัฒน์. (2550). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบริษัท ไทยกลีกรสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมลักษณ์ น้อยตามโต. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านช่องกะพืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษา จันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สายพิณ ทับล้อม. (2539). การศึกษาสาเหตุในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพประชากรของผู้ใหญ่ในด้านกิจกรรมอนามัยเด็ก และการวางแผนครอบครัว. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาประชากรศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุชาติ สมบัติ. (2551). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสะพานยูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุรัชย์ ใจชุ่มชื่น. (2549). ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาและบริการของโรงเรียนอนุบาล ประเสริฐสุข อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อคิน รพีพัฒน์. (2538). ครอบครัวและเครือข่ายไทย: อดีต ปัจจุบัน อนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อรุณี หรดาล. (2536). ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา. ใน ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน้าที่ 13-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เอวิกา เทพสวัสดิ์. (2557). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนบ้านห้วยปราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เอกสิงห์ ชัยยศ. (2551). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเตรียะ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- Albury, R. G. (1977). The development of parish day nursery school. *Dissertation Abstracts International*, 38, 5687-A.
- Billman, J., & Sherman, J. A. (1996). *Observation and participation in early childhood settings: A practicum guide*. Boston: Allyn and Bacon.
- Blake, R. R., & Mouton, J. S. (1964). *The managerial grid: The key to leadership excellence*. Houston, TX: Gulf.
- Buford, J. F. (1977). Parent perception of early childhood education. *Dissertation Abstracts International*, 37, 5686-A.
- Cohen, J. M., & Uphooff, N. T. (1977). *Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evolution rural development committee center for international studies*. New York: Longman.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper and Collins.
- Epstein, J. L. (1995). School/ family/ community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 76(9), 701-702.
- Hirsch, E. D. (1996). *The schools we need and why we don't have them*. New York: Doubleday.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Journal Psychology Review*, 50, 370-396.
- McGregor, D. (1960). *The human side of enterprise*. New York: McGraw-Hill.
- Kohberg, L. (1969). *Stages and sequence: The cognitive development science approach to socialization*. Chicago: Rend McNally.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Smither, R. D. (1996). *The psychology of work and human performance*. New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘.๘/ ว.๔๖๕

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิจัย
๒. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิต
ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวนันท์วีร์ พงษ์นาค รหัส ๕๖๕๗๐๐๓๖

งานนิพนธ์ เรื่อง: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต ๒

โดยมี ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประยูร อิ่มสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๗๔-๕๘๑๑

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘.๘/ ๖.๔๖๐

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
จ.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้
อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวนันท์วิรี พงษ์นาค รหัส ๕๖๕๗๐๐๓๖

งานนิพนธ์ เรื่อง: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต ๒

โดยมี ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประยูร อิ่มสวาสดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทรศัพท์๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร๐-๓๘๑๔-๕๘๑๑

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘.๘/ ๖.๔๖๑

ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
จ.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์
ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวนันท์วิวี พงษ์นาค รหัส ๕๖๕๖๐๐๓๖

งานนิพนธ์ เรื่อง: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต ๒

โดยมี ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประยูร อิ่มสวาสดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๑๔-๕๘๑๑

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2
  2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์
  3. ขอความกรุณาท่านโปรดตอบคำถามทุกข้อ
  4. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเป็นข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจะรักษาคำตอบของท่านเป็นความลับ
  5. แบบสอบถามทั้งหมด มี 2 ตอนคือ
    - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง
    - ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ ใน 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดูเด็ก ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน
- ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมา ณ โอกาสนี้

นันท์วีร์ พงษ์นาค

นิติระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1
ข้อมูลพื้นฐานผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

1. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรีขึ้นไป

2. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ต่ำกว่า 15,000 บาท
 1,5000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

คำชี้แจง

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของท่านซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ทั้งนี้โปรดตอบตามความเป็นจริง ข้อละ 1 ระดับ เท่านั้น

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมนานกลาง
 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
0	ด้านการสื่อสาร มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบ้านกับ โรงเรียน		✓			

ความหมาย: ท่านมีความเห็นว่าด้านการสื่อสารมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบ้านและโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	1. ด้านการเลี้ยงดูเด็ก					
1.	ส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ					
2.	ฝึกทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันให้แก่เด็ก เช่น ตัดกระดาษ รูดชิป ใส่ถุงเท้า รองเท้า					
3.	มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็ก					
4.	แนะนำเอาใจใส่ เกี่ยวกับงานที่เด็กได้รับมอบหมายให้กลับมาทำที่บ้าน					
5.	จัดหาและแนะนำการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ให้แก่เด็ก					
6.	ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เช่น อ่านหนังสือนิทาน ให้เด็กฟัง จัดหาหนังสือสำหรับเด็กไว้ที่บ้าน					
	2. ด้านการสื่อสาร					
7.	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน					
8.	เข้าร่วมในการประชุมผู้ปกครอง					
9.	เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					
10.	เข้าร่วมอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก					
11.	มีการจัดทำหรือเตรียมเอกสารต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียนเมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือ					
12.	ให้คำปรึกษาแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็กร่วมกับครู					
	3. ด้านอาสาสมัคร					
13.	การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
14.	ช่วยจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ของเด็กตามความเหมาะสมให้กับทางโรงเรียน					
15.	มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
16.	มีส่วนร่วมในการพาเด็กไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ นอกสถานศึกษา					
17.	เป็นวิทยากรพิเศษในด้านที่ตนเองถนัด					
18.	ร่วมพัฒนาหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในโรงเรียน					
	4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน					
19	ให้ความร่วมมือกับครูในการเยี่ยมบ้านเด็ก					
20	จัดกิจกรรมที่เด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครอง หรือสมาชิกในบ้าน					
21	ส่งเสริมกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมที่บ้าน เช่น มารยาททางสังคม การทำความเคารพผู้ใหญ่					
22	นำข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กจากที่โรงเรียน เพื่อมาส่งเสริมต่อเนื่องที่บ้าน					
23	จัดกิจกรรมให้เด็กได้สำรวจ สืบค้น กระตุ้นความคิด เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เหมาะสมตามวัย					
24	เปิดโอกาสให้ครูไปเยี่ยมบ้านและรับการเสนอแนะ เกี่ยวกับกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน					
	5. ด้านการตัดสินใจ					
25	มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการของห้องเรียน					
26	การเสนอแนะในการวางแผนบริหารงานและกิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน					
27	มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการเครือข่าย ในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ					
28	เสนอแนะแนวทางการวางแผนในการบริหารงาน ของโรงเรียน					
29	ร่วมประเมินแฟ้มสะสมผลงานเด็กกับครูประจำชั้น					
30	ร่วมประเมินผลการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียน					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน					
31.	ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน					
32.	พาเด็กไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีไทย					
33.	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้					
34.	ส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางชุมชนจัดขึ้น					
35.	ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรในท้องถิ่น					
36.	เป็นตัวอย่างในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน					

ขอพระคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามจนครบทุกข้อ

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

ตารางที่ 14 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	.38	19	.61
2	.32	20	.30
3	.39	21	.31
4	.20	22	.45
5	.20	23	.31
6	.21	24	.27
7	.23	25	.59
8	.20	26	.32
9	.24	27	.33
10	.24	28	.42
11	.31	29	.45
12	.33	30	.26
13	.28	31	.44
14	.23	32	.53
15	.53	33	.21
16	.35	34	.31
17	.39	35	.20
18	.34	36	.32

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .80